

SLEZSKÁ UNIVERZITA V OPAVĚ
Fakulta veřejných politik v Opavě

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Opava 2017

Simona Gregorová

SLEZSKÁ UNIVERZITA V OPAVĚ

Fakulta veřejných politik v Opavě
Ústav veřejné správy a regionální politiky

Simona Gregorová

Obor: Veřejná správa a sociální politika

Pozice Záchraného útvaru HZS ČR v integrovaném záchranném systému a proměny jeho financování v letech 2011 - 2015

The position of the Rescue Unit of the Fire Rescue Service of the Czech Republic in the integrated rescue system and its funding changes in 2011 - 2015

bakalářská práce

Opava 2017

Mgr. Petr Kupka, PhD.
vedoucí BP

Abstrakt

Bakalářská práce „Pozice Záchraného útvaru HZS ČR v integrovaném záchranném systému a proměny jeho financování v letech 2011 - 2015“ objasňuje poslání Záchraného útvaru HZS ČR, jeho činnost, strukturu a možnosti financování. Dále se zabývá mechanismy financování základních složek integrovaného záchranného systému a porovnává financování Záchraného útvaru HZS ČR a Hasičského záchranného sboru Moravskoslezského kraje.

Klíčová slova

Integrovaný záchranný systém, Záchraný útvar HZS ČR, financování.

Abstract

The bachelor thesis is focused on the position of the Rescue Unit of the Fire Rescue Service of the Czech Republic in the integrated rescue system and its funding changes in 2011 - 2015. It explains a mission of the Rescue Unit of the Fire Rescue Service of the Czech Republic, its activity, structure and funding options. It also deals with mechanisms of funding its fundamental parts of the integrated rescue system and compares funding of the Rescue Unit of the Fire Rescue Service of the Czech Republic and the Fire Rescue Service of the Moravian-Silesian Region.

Keywords

Integrated rescue system, the Rescue Unit of the Fire Rescue Service of the Czech Republic, funding.

SLEZSKÁ UNIVERZITA V OPAVĚ
Fakulta veřejných politik v Opavě
Akademický rok: 2016/2017

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Simona GREGOROVÁ**
Osobní číslo: **P140143**
Studijní program: **B6731 Sociální politika a sociální práce**
Studijní obor: **Veřejná správa a sociální politika**
Název tématu: **Pozice Záchraného útvaru HZS ČR v integrovaném
záchranném systému a proměny jeho financování v letech
2011-2015**
Téma anglicky: **The position of the Rescue Unit of the Fire Rescue Service of
the Czech Republic in the integrated rescue system and its
funding changes in 2011-2015**
Zadávací ústav: **Ústav veřejné správy a regionální politiky**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem bakalářské práce je vymezení pozice Záchraného útvaru HZS ČR v integrovaném záchranném systému ČR a analýza jeho hospodaření vzhledem k veřejnému rozpočtu. Autorka dále objasní způsob nasazení tohoto útvaru v rámci záchranné činnosti. Praktická část se zaměří na možné způsoby financování v letech 2011-2015.

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

BUCHTA, P. *Veřejné finance*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2016. 156 s. ISBN: 978-80-7452-116-4. EUROPEAN COMMISSION. *European Economy 2014* [online]. Brussels: European Commission, 2014. ISBN 978-92-79-35352-9. [cit. 21. 10. 2016]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/european_economy/2014/pdf/ee9_en.pdf. Roční zprávy o činnosti Záchraného útvaru HZS ČR [online]. Praha: Generální ředitelství HZS ČR, 2016. Poslední změna 3.10.2016 21:30 [cit. 3.10.2016]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/rocni-zpavy-o-cinnosti-zachranneho-utvaru-hzs-cr.aspx>. HALÁSKOVÁ, M., KOVÁŘ, J. *Veřejná ekonomika a veřejná správa*. Ostrava: Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava, 2004. 200 s. ISBN 80-248-0587-1. HAMERNÍKOVÁ, B., MAAYTOVÁ, A. et al. *Veřejné finance*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010. 340 s. ISBN 978-80-7357-497-0. HEJDUKOVÁ, P. *Veřejné finance - teorie a praxe*. Praha: C.H. Beck, 2015. 272 s. ISBN 978-80-7400-298-4. PEKOVÁ, J. *Veřejné finance: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 644 s. ISBN 978-80-7357-698-1. SZAROWSKÁ, I. *Veřejné finance A - distanční studijní opora*. Karviná: Slezská univerzita v Opavě, Obchodně podnikatelská fakulta v Karviné, 2006. 240 s. ISBN: 80-7248-343-9. Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, v platném znění. Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, v platném znění. Zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky, v platném znění.

Vedoucí bakalářské práce:

Mgr. Petr KUPKA, Ph.D.

Ústav veřejné správy a regionální politiky

Datum zadání bakalářské práce:

11. listopadu 2016

Termín odevzdání bakalářské práce:

28. dubna 2017

PaedDr. Miroslav PÍLÁT, Ph.D.
vedoucí ústavu

Čestné prohlášení

Tuto práci jsem vypracovala samostatně, veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury. Prohlašuji, že elektronická verze práce je shodná s verzí tištěnou. Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Ústřední knihovně Slezské univerzity v Opavě.

.....
Simona Gregorová

Poděkování

Na tomto místě bych chtěla poděkovat Mgr. Petru Kupkovi, Ph.D. za cenné rady a připomínky, které mi během vedení mé práce poskytl. Dále bych chtěla poděkovat své rodině za psychickou podporu.

Obsah

ÚVOD	9
1 Integrovaný záchranný systém	11
1.1 Struktura IZS a její úrovně	11
1.2 Hasičský záchranný sbor České republiky	12
2 Záchranný útvar HZS ČR	14
2.1 Historie vzniku	14
2.2 Pozice Záchranného útvaru HZS ČR v IZS	15
2.2.1 Zaměření Záchranného útvaru HZS ČR	15
2.2.2 Technika a prostředky Záchranného útvaru HZS ČR.....	16
2.3 Způsob sestavování odřadů při poskytování pomoci nad úroveň krajů v rámci ČR	17
2.4 Způsob nasazení Záchranného útvaru HZS ČR	17
2.5 Organizační struktura Záchranného útvaru HZS ČR	18
2.6 Významné zásahy Záchranného útvaru HZS ČR.....	23
3 Zdroje financování složek IZS	25
3.1 Kompenzace výdajů složek IZS	26
3.2 Financování Hasičského záchranného sboru ČR	26
3.3 Financování jednotek požární ochrany zařazených do plošného pokrytí kraje.....	27
3.4 Financování zdravotnické záchranné služby	28
3.5 Financování Policie České republiky	29
4 Financování Záchranného útvaru HZS ČR	31
4.1 Organizační složka státu	31
4.2 Státní rozpočet	31
4.3 Mimorozpočtové zdroje.....	33
4.4 Strukturální fondy EU	33
4.5 Hospodaření organizační složky státu	33
4.6 Příjmy Záchranného útvaru HZS ČR	34
4.7 Výdaje Záchranného útvaru HZS ČR.....	35
5 Proměny financování ZÚ HZS ČR v letech 2011 - 2015	36
5.1 Hospodaření v roce 2011	36
5.1.1 Příjmy 2011	37
5.1.2 Výdaje 2011	37
5.2 Hospodaření v roce 2012.....	38

5.2.1	Příjmy 2012	38
5.2.2	Výdaje 2012	39
5.3	Hospodaření v roce 2013	39
5.3.1	Příjmy 2013	40
5.3.2	Výdaje 2013	41
5.4	Hospodaření v roce 2014	42
5.4.1	Příjmy 2014	43
5.4.2	Výdaje 2014	44
5.5	Hospodaření v roce 2015	45
5.5.1	Příjmy 2015	45
5.5.2	Výdaje 2015	45
5.6	Shrnutí hospodaření	46
5.7	Zhodnocení hospodaření	47
6	Srovnání financování ZÚ HZS ČR a HZS Moravskoslezského kraje.....	49
6.1	Představení HZS Moravskoslezského kraje	49
6.2	Financování HZS Moravskoslezského kraje	50
6.2.1	Hospodaření HZS Moravskoslezského kraje v roce 2015	50
6.3	Shrnutí srovnání financování.....	52
	Závěr	55
	Seznam použitých zdrojů	57
	Knihy a monografické publikace	57
	Legislativní dokumenty	57
	On line knihy, monografické dokumenty.....	58
	Webové stránky	58
	Ostatní dokumenty	60
	Seznam zkratk	61
	Seznam obrázků	62
	Seznam tabulek	63
	Seznam příloh.....	64

ÚVOD

Hasičský záchranný sbor ČR má v České republice stěžejní postavení mezi složkami integrovaného záchranného systému. Jeho posláním je chránit životy, zdraví obyvatel a majetek před požáry a poskytovat účinnou pomoc při mimořádných událostech. V současné době, díky klimatickým změnám, nás stále více ohrožují přírodní katastrofy ve formě povodní či sněhových kalamit. Většinou se jedná o události většího rozsahu vyžadující dlouhodobé nasazení speciální techniky. Primárně k tomuto účelu byl zřízen Záchranný útvar HZS ČR. Díky své celorepublikové působnosti při těchto událostech pomáhá ve všech regionech.

Cílem mé bakalářské práce je představit činnost Záchranného útvaru HZS ČR, vymežit jeho pozici v integrovaném záchranném systému, provést analýzu jeho hospodaření se zaměřením na nové možné způsoby financování, uvést zásadní zdroje financování jednotlivých složek integrovaného záchranného systému a porovnat mechanismy financování Záchranného útvaru HZS ČR a Hasičského záchranného sboru Moravskoslezského kraje.

Záchranný útvar jako organizační složka státu je financován primárně z prostředků státního rozpočtu, což se v poledních letech jeví stále více jako nedostačující. Účinnou cestou k zajištění dostatečných finančních prostředků je zavedení vícezdrojového financování.

Jako podklady pro zpracování mé bakalářské práce budu využívat odbornou literaturu, legislativu věnující se dané problematice, internetové zdroje, informace ze systému SAP R/3 a především vlastní zkušenosti získané dlouholetým působením na pozici rozpočtář u Záchranného útvaru HZS ČR.

První kapitola seznamuje s pojmem integrovaný záchranný systém, s jeho právní úpravou, strukturou a s jeho stěžejní složkou, kterou je Hasičský záchranný sbor České republiky. Tato úvodní kapitola slouží k podání základního obrazu o integrovaném záchranném systému a k snazší orientaci v následujících kapitolách.

Představení Záchranného útvaru HZS ČR je věnována kapitola druhá. V této kapitole je objasněno speciální postavení tohoto útvaru vzhledem k ostatním záchranným složkám, dále pak je popsána historie jeho vzniku, oblasti záchranných a humanitárních činností, v kterých působí a speciální technika, s níž útvar provádí zásahy. Kapitola se dále věnuje sestavování odřadů nad úroveň krajů v rámci České republiky. Popisuje jakými jednotkami je odřad tvořen a kdo je jeho velitelem. Organizační struktura útvaru prošla od jeho vzniku v roce 2009 určitými změnami. Celý záchranný útvar se nyní člení na tři základní úseky, jejichž bližší specifikace je součástí dalších podkapitol.

Třetí kapitola se věnuje struktuře, právním předpisům a zdrojům financování hlavních složek integrovaného záchranného systému. Popisuje kompenzaci výdajů za provádění likvidační a obnovovací práce, kompenzaci škody fyzickým a právnickým osobám a úhradu nákladů v případě, že je znám původce havárie.

Následující kapitola zkoumá možné způsoby financování Záchraného útvaru HZS ČR, definuje státní rozpočet a popisuje způsob jeho sestavování. Zásady hospodaření organizačních složek státu dle zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, specifikace jejich možných příjmů a výdajů jsou objasněny z důvodu bližšího seznámení s možnostmi financování organizačních složek státu.

Pátá kapitola se věnuje analýze hospodaření Záchraného útvaru HZS ČR v letech 2011 - 2015. Kapitola je členěna dle jednotlivých let. V každém roce jsou zvlášť definovány příjmy a výdaje útvaru. Postupným zaváděním změn ve způsobech financování se věnuje úvod jednotlivých podkapitol. V práci se zaměřím především na novinky, které přinesl zákon č. 160/2013 Sb., a na prostředky poskytnuté z Evropské unie.

Financování jednotlivých složek integrovaného záchranného systému se v určitých aspektech liší. Jedná se zejména o poskytování dotací z územních samosprávných celků a darů od právnických a fyzických osob. V poslední kapitole uvádím srovnání financování Záchraného útvaru HZS ČR a Hasičského záchranného sboru Moravskoslezského kraje.

1 Integrovaný záchranný systém

Při řešení mimořádných událostí jako jsou požáry, havárie či dopravní nehody, zasahují často společně záchranné a bezpečnostní složky. Pro dosažení rychlé a účinné záchrany a likvidace mimořádné události vyvstala potřeba činnost těchto složek koordinovat a vymezit pravidla jejich fungování na místě zásahu. Likvidace požárů dnes tvoří jen 20 % zásahů hasičů, převažují technické zásahy (záchranné práce) při kterých hasiči využívají práci specialistů. Tak vznikla myšlenka zřízení integrovaného záchranného systému (dále jen IZS). Zpočátku byl IZS zakotven v usnesení vlády č. 246 z roku 1993, později v zákonu o okresních úřadech prostřednictvím havarijních komisí okresů a od roku 2001 upravuje fungování IZS zákon č. 239/2000 Sb.

Tento zákon vymezuje základní složky IZS, a jejich působnost. Dále pak stanoví pravomoc a působnost státních orgánů a orgánů samosprávy, práva a povinnosti právnických a fyzických osob při přípravě na mimořádné události, při záchranných a likvidačních pracích a při ochraně obyvatelstva před a po dobu vyhlášení krizových stavů. Pojmem integrovaný záchranný systém se rozumí koordinovaný postup jeho složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací.¹

1.1 Struktura IZS a její úrovně

Základní složky IZS jsou:

1. Hasičský záchranný sbor ČR,
2. jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany,
3. poskytovatelé zdravotnické záchranné služby,
4. Policie České republiky.

Tyto složky na základě zvláštních předpisů jsou schopny a povinny rychle a nepřetržitě zasahovat na celém území našeho státu. Kromě těchto základních složek tvoří IZS také ostatní složky, které poskytují při záchranných a likvidačních pracích pomoc na vyžádání. Zařazování ostatních složek IZS se provádí na stupni kraj a do plánu IZS daného kraje je zařazuje hasičský záchranný sbor kraje.

Mezi tyto složky patří například:

- Vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil,
- orgány ochrany veřejného zdraví,

---

¹ VILÁŠEK, J., FIALA, M., VONDRÁŠEK, D. *Integrovaný záchranný systém ČR na počátku 21. století*. Praha: Univerzita Karlova, 2014, s. 11.

- zařízení civilní ochrany,
- neziskové organizace a sdružení občanů.

Podle toho, kdo při zásahu při mimořádné události provádí koordinaci záchranných a likvidačních prací, se rozlišují tři úrovně řízení:

- Taktická,
- operační,
- strategická.

Taktická úroveň znamená řízení velitelem zásahu, který odpovídá za veškerou činnost související se záchrannými a likvidačními pracemi. Zpravidla se jedná o velitele jednotky požární ochrany, který koordinuje činnost jednotlivých složek IZS. Jeho pravomoci jsou dány zákonem o IZS a činnosti jeho štábu vyhláškou Ministerstva vnitra ČR č. 247/2001.

V operačních střediscích základních složek IZS probíhá řízení na operační úrovni. Tato střediska jsou zřízena v krajích a na Ministerstvu vnitra a zajišťují provoz linek tísňového volání 150, 155, 158 a 112. Na žádost velitelů zásahů povolávají k nasazení ostatní složky IZS podle daného stupně poplachového plánu IZS.

Strategickou úroveň tvoří přímé angažování hejtmána kraje, starosty obecního úřadu s rozšířenou působností nebo Ministerstva vnitra do koordinační činnosti při provádění záchranných a likvidačních prací v případě, že jsou o to požádání velitelem zásahu.²

Při zásahu jsou složky IZS povinny se řídit příkazy velitele zásahu, popřípadě pokyny starosty obce s rozšířenou působností, hejtmána kraje, v Praze primátora hlavního města Prahy nebo Ministerstva vnitra, pokud provádějí koordinaci záchranných a likvidačních prací. Při provádění záchranných a likvidačních prací za nouzového stavu, stavu ohrožení státu nebo válečného stavu se složky IZS řídí pokyny Ministerstva vnitra.³

1.2 Hasičský záchranný sbor České republiky

Hasičský záchranný sbor České republiky (dále jen HZS ČR) patří mezi základní složky IZS a na základě zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému se HZS ČR stal jeho hlavním koordinátorem. V případě mimořádných událostí slučuje všechny záchranné složky a koordinuje jejich postup. Zároveň je hlavním představitelem záchranných sborů v České republice. Spadá pod rezort Ministerstva vnitra a jeho činnost upravuje zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů. Tento zákon nahrazuje zákon č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České

² VILÁŠEK, J., FIALA, M., VONDRÁŠEK, D. *Integrovaný záchranný systém ČR na počátku 21. století*. Praha: Univerzita Karlova, 2014, s. 12-14.

³ Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému, § 4.

republiky, který řešil zásadní změnu v postavení, působnosti a organizaci sboru, kdy došlo ke sloučení ředitelství HZS ČR s Hlavním úřadem civilní obrany.⁴ HZS ČR je organizační složkou státu, tudíž není právnickou osobou, tou je v právních vztazích přímo stát.

HZS ČR se podílí na zajišťování bezpečnosti České republiky plněním a organizováním úkolů požární ochrany, ochrany obyvatelstva, civilního nouzového plánování, integrovaného záchranného systému, krizového řízení a dalších úkolů, v rozsahu a za podmínek stanovených tímto zákonem a jinými právními předpisy. Organizuje ve spolupráci s Ministerstvem zahraničních věcí přijímání humanitární pomoci poskytované České republice ze zahraničí. Dále plní mimořádně úkoly, jejichž splnění je nezbytné v zájmu ochrany života nebo zdraví obyvatel, zvířat, nebo životního prostředí.

HZS ČR je tvořen Generálním ředitelstvím HZS ČR (dále jen GŘ HZS), čtrnácti hasičskými záchrannými sbory krajů, Záchranným útvarům HZS ČR, Střední odbornou školou požární ochrany a Vyšší odbornou školou požární ochrany. Úkoly požární ochrany jsou plněny prostřednictvím 234 stanic na celém území České republiky. Požární ochranu v České republice zajišťují kromě hasičských záchranných sborů, které jsou tvořeny profesionálními hasiči, také sbory dobrovolných hasičů a hasičské záchranné sbory podniků. Součástí GŘ HZS ČR jsou také vzdělávací, technická a účelová zařízení: Školní a výcvikové zařízení - středisko Brno a Frýdek - Místek, Institut ochrany obyvatelstva Lázně Bohdaneč, Technický ústav požární ochrany Praha, Skladovací a opravárenské zařízení HZS ČR.

GŘ HZS je součástí Ministerstva vnitra. Řídí hasičské záchranné sbory krajů, záchranný útvar a školu. Ve věcech, ve kterých rozhoduje hasičský záchranný sbor kraje, záchranný útvar nebo škola, je nadřízeným správním orgánem.⁵

Hasičský záchranný sbor kraje je organizační složkou státu a účetní jednotkou, jeho územní obvod je shodný s územním obvodem vyššího územního samosprávného celku, v němž má sbor sídlo. Hasičský záchranný sbor kraje zřizuje operační a informační středisko, které je pracovištěm pro příjem volání na jednotné evropské číslo tísňového volání 112.⁶

V současné době hraje HZS ČR stěžejní roli v přípravách státu na mimořádné události, jako jsou hrozby terorismu, průmyslové havárie či živelné katastrofy.

---

⁴ HALÁSEK, D., LENERT, D. *Ekonomika veřejného sektoru (vybrané kapitoly)*. Ostrava: Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava, 2008, s. 123-124.

⁵ Zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky, § 6.

⁶ Zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky, § 7.

2 Záchranný útvar HZS ČR

Obrázek č. 1. Znak ZÚ HZS ČR HZS ČR rovněž zajišťuje výcvik příslušníků HZS ČR ve vybraných kurzech a dále provádí výuku a výcvik k získání řídičského oprávnění a zdokonalování odborné způsobilosti řidičů.⁷

2.1 Historie vzniku

Od roku 1991 začaly na našem území vznikat nové vojenské záchranné pluky civilní obrany. Jedním z takto vzniklých pluků byl také 21. Vojenský záchranný pluk civilní obrany. V roce 1997 se tento pluk změnil na 75. Záchrannou a výcvikovou základnu v Olomouci. V průběhu roku 2000 u základny vznikl odloučený záchranný prapor, dislokovaný v posádce Hlučín. V roce 2004 se základna v Olomouci rozdělila na 156. záchranný prapor Olomouc a 157. záchranný prapor Hlučín. Oba tyto prapory byly v podřízenosti 15. ženijní záchranné roty brigády v Bechyni. Na základě usnesení vlády ČR ze dne 22. října 2007 č. 1194 byla schválena transformace resortu Ministerstva obrany a 157. záchranný prapor Armády ČR dislokovaný v Hlučíně byl předán HZS ČR spadajícímu pod rezort Ministerstva vnitra. Tato skutečnost si vyžádala změnu zákona č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru. Byl přijat nový zákon č. 260/2008 Sb., na základě kterého vznikl 1. ledna 2009 Záchranný útvar HZS ČR.⁸

⁷ *Historie Záchranného útvaru HZS ČR* [online]. Generální ředitelství HZS ČR [cit. 20. 11. 2016]. Dostupné z: <http://www.hzs-cr.cz/clanek/historie-zachranneho-utvaru-hzs-cr.aspx>.

⁸ Tamtéž.

2.2 Pozice Záchraného útvaru HZS ČR v IZS

Záchraný útvar HZS ČR je speciální útvar, který je součástí HZS ČR. Jak jsem již uvedla, vznikl převedením 157. záchraného praporu Armády ČR z podřízenosti Ministerstva obrany do podřízenosti Ministerstva vnitra. Útvar patří mezi základní složky IZS a díky své celorepublikové působnosti má specifickou pozici v IZS.

Na rozdíl od ostatních složek IZS, které řeší likvidaci požárů, zásahy u dopravních nehod a události menšího a místního rozsahu je útvar povoláván k mimořádným událostem většího rozsahu (přírodní kalamity, rozsáhlé požáry) k událostem dlouhodobého charakteru (likvidace následků výbuchu muničního skladu, likvidace následků povodní) a k událostem vyžadujícím nasazení speciální techniky.

2.2.1 Zaměření Záchraného útvaru HZS ČR

V oblasti záchraných prací se útvar zaměřuje na vyhledávání a záchranu osob ze zavalených objektů k čemuž využívá družstvo kynologů se psy, provádí potápěčské práce v souvislosti s vyhledáváním utonulých osob a zemní práce, jako je zpřístupnění komunikací, uvolnění říčních koryt a rozkrytí zeminy v místě požářiště. U dopravních nehod pomáhá s vyprošťováním havarované techniky. Často jsou příslušníci útvaru povoláváni k provádění demoličních prací, kde za pomoci trhavin rozpojují konstrukce a strhávají objekty, které ohrožují bezpečnost obyvatel. Dekontaminaci osob a techniky od chemických, biologických a radioaktivních látek provádí družstvo chemiků za pomoci stanoviště SDO III a SDT 09. V neposlední řadě je útvar nápomocen při hašení požárů, kde zajišťuje dálkovou dopravu vody ve specializovaných cisternách a do nepřístupných terénů nasazuje požární tank SPOT 55.

V oblasti likvidačních prací ZÚ HZS ČR provádí sběr a likvidaci uhynulých zvířat, evakuuje osoby, hospodářská zvířata a materiál z postiženého území. K zajištění nouzového přežití obyvatelstva slouží humanitární základna. Postižené území je útvar schopen zásobovat elektrickou energií a pitnou vodou. V rámci obnovy postiženého území zajišťuje přečerpávání vody velkokapacitními čerpadly.

K dalším oblastem činnosti ZÚ HZS ČR patří poskytování záchrané a humanitární pomoci v zahraničí. Útvar disponuje návěsy, které dopravují humanitární materiál, elektrocentrálami a velkokapacitními kalovými čerpadly, které je rovněž připraven dopravit v případě mimořádné události do zahraničí. Tyto čerpadla jsou velice účinnou pomocí v případě bleskových povodní.

Při svém nasazení tedy využívá speciální techniku, družstvo kynologů, potápěčů, chemiků, střelmistrů a útvarového psychologa. Kromě těchto záchranných prací působí jako podpůrný útvar, který zajišťuje školení pro příslušníky HZS ČR. Jedná se o výuku v autoškole, kde zajišťuje výcvik příslušníků HZS ČR v získání řídičských oprávnění skupin B, C, D a E. Dále provádí potápěčské kurzy, kurzy obsluhy těžké techniky, kurzy obsluhy motorových řetězových pil, manipulace se zvířaty při mimořádných událostech, vůdce malého plavidla, obsluhy zemních a stavebních strojů a kurzy v Zařízení simulující reálné podmínky požáru. Úvar disponuje také vlastním stravovacím zařízením a nově také dvěma polními kuchyněmi, ve kterých se v případě mimořádné události může v terénu připravit strava až pro 200 osob.⁹

2.2.2 Technika a prostředky Záchraného útvaru HZS ČR

Své specifické postavení v IZS má ZÚ HZS především díky speciální technice a technickým vybavením. Jedná se o 9 kusů vyprošťovací techniky včetně vyprošťovacího tanku, 4 kusy automobilových jeřábů, dále pak o 28 kusů zemních strojů, k nimž řadíme kolové nakladače, Tatra 815 6x6, malé nakladače, teleskopické manipulátory, pásové nakladače a rypadla CAT, víceúčelové pracovní stroje HUDDIG a sklápěcí automobily.

Nákladní a přepravní techniku tvoří 58 kusů strojů: nákladní automobily - valníky, sklápěcí automobily, tahače s návěsem, valníkové přívěsy, autobus a požární kontejnerový nosič. Útvar při záchranných pracích na vodě využívá plavidla jako obojživelný pásový transportér PTS-10, laminátový člun, vznášedlo, požární člun a celohliníkový člun - celkem se jedná o 14 ks plavidel. K dálkové přepravě vody využívá 4 CAS cisterny, 1 požární tank, hadicový automobil, cisternu pro přepravu pitné vody a 3 mobilní čerpací stanice.

K ostatním prostředkům ZÚ HZS ČR, které útvar využívá při své činnosti, patří 5 stanovišť dekontaminační techniky sloužících k dekontaminaci osob a techniky, 10 elektrocentrál, z nichž jedna je umístěna v kontejneru, 2 mostní automobily, 2 víceúčelové sací bagry, sanitní vůz, 2 pracovní čtyřkolky, polní kuchyně, 4 kontejnery nouzového přežití a jeden požární tankovací kontejner.¹⁰

---

⁹ *Hlavní úkoly a zaměření ZÚ HZS ČR* [online]. Praha: Generální ředitelství HZS ČR [cit. 4. 1. 2017]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/uvod-hlavni-ukoly-a-zamereni-zu-hzs-cr-hlavni-ukoly-a-zamereni-zachranneho-utvaru-hzs-cr.aspx>.

¹⁰ *Technika a prostředky ZÚ HZS ČR* [online]. Praha: Generální ředitelství HZS ČR [cit. 1. 10.2016]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/technika-a-prostredky-zachranneho-utvaru-hzs-cr.aspx>.

2.3 Způsob sestavování odřadů při poskytování pomoci nad úroveň krajů v rámci ČR

Odřad je jednotkou v operačním řízení a je složen z hasičů nejméně dvou jednotek, nebo hasičů nejméně jedné jednotky a osob začleněných ve složce IZS. Odřad znamená vyslání většího množství sil a prostředků s logistickým zázemím při ústřední koordinaci záchranných prací, smluvní pomoci do zahraničí nebo mezinárodní pomoci. Velitele odřadu určuje ten, kdo odřad sestavuje. Složení techniky a věcných prostředků zařazených do odřadu se stanovuje dle úrovně poskytované pomoci. Materiálně technické zabezpečení se vytváří na 3 dny operační činnosti prováděné v místě zásahu. Přeprava se řídí Bojovým řádem jednotek požární ochrany a provádí se pozemní cestou. Střídání příslušníků HZS ČR a ostatních osob, které jsou zařazeny do odřadu, zabezpečuje jeho sestavitel.

Odřad HZS ČR sestavuje:

- GŘ HZS ČR při organizování ústřední nebo mezinárodní pomoci,
- HZS kraje při organizování ústřední pomoci nebo smluvní pomoci do zahraničí,
- Záchranný útvar HZS ČR při poskytování ústřední pomoci nebo mezinárodní pomoci.

Dle účelu nasazení se rozlišují tyto odřady:

- Vyhledávací a záchranné – pro vyhledávání a záchranu osob ze zřícených budov,
- požární,
- chemické a ekologické – pro zásahy zaměřené na nebezpečné látky, včetně likvidace ropných látek při havarijním znečištění povrchových vod,
- povodňové – pro záchranu a evakuaci osob z oblastí postižených povodněmi a pro odstraňování následků povodní,
- speciální – pro zajištění speciálních požadavků žadatele o pomoc,
- moduly civilní ochrany – předurčené jednotky dle požadavků mechanismu civilní ochrany Unie.¹¹

2.4 Způsob nasazení Záchranného útvaru HZS ČR

ZÚ HZS ČR je centrálně řízenou zálohovou jednotkou GŘ HZS ČR. K lepšímu pokrytí celé republiky slouží nově vzniklé záchranné roty. K prvnímu lednu 2010 vznikla záchranná rota s dislokací ve Zbirohu a 1. ledna 2016 záchranná rota v Jihlavě. Z hlediska práva přednostního velení se jednotka ZÚ HZS ČR považuje za jednotku HZS kraje bez

---

¹¹ *Zásady pro vytváření jednotek HZS ČR při poskytování pomoci v rámci České republiky a při zapojení České republiky do mezinárodních záchranných operací.* Pokyn generálního ředitele HZS ČR, částka 13, ročník 2016, čl. 1-3.

místní příslušnosti. To znamená, že při společném zásahu jednotky HZS kraje a ZÚ HZS ČR, má přednostní velení na místě zásahu jednotka s místní příslušností, v jejímž hasebním obvodu místo zásahu leží, pokud není rozhodnuto jinak v souladu s právním předpisem (§ 22 odst. 2 vyhlášky č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany).

Na místo zásahu je jednotka záchranného útvaru vysílána operačním a informačním střediskem GŘ HZS ČR. Pro účely zásahu jsou u útvaru vyčleněny síly a prostředky, které jsou tvořeny pohotovostními jednotkami předurčenými k řešení mimořádných událostí. V době mimo výkon služby je pohotovostní jednotka tvořena příslušníky držícími pohotovost mimo službu. Pohotovostní jednotku v Hlučíně tvoří 21 příslušníků, ve Zbirohu 10 příslušníků a v Jihlavě je pohotovostní jednotka v současné době ve výstavbě.¹²

Ze své dislokace vyjíždějí jednotky ZÚ HZS ČR do místa zásahu do:

- 90 minut v případě, že k výzvě dojde v mimopracovní době,
- 60 minut v případě, že k výzvě k výjezdu dojde v pracovní době během pracovních dnů a jde o výjezd více kusů techniky nebo techniky, která se nepřevážuje po vlastní ose,
- 30 minut v případě, že k výzvě k výjezdu dojde v pracovní době pracovních dnů a jde o výjezd jednotlivé techniky s osádkou.

ZÚ HZS ČR je vzhledem ke své celorepublikové působnosti poskytovatelem ústřední pomoci. Jedná se o pomoc mezi kraji nad rámec požárního poplachového plánu kraje anebo poplachového plánu IZS kraje. Při poskytnutí speciálních sil a prostředků kraji na pokyn řídicího důstojníka GŘ HZS ČR, nebo při ústřední koordinaci záchranných a likvidačních prací v rámci České republiky se rovněž jedná o poskytování ústřední pomoci. Úvar také bývá zapojován do mezinárodní pomoci, zde se jedná o mezinárodní záchranné operace v rámci mechanismu civilní ochrany Unie, OSN, případně dalších mezinárodních organizací, nebo poskytnutí pomoci na základě bilaterální spolupráce mezi Českou republikou a žadatelem o pomoc.

2.5 Organizační struktura Záchranného útvaru HZS ČR

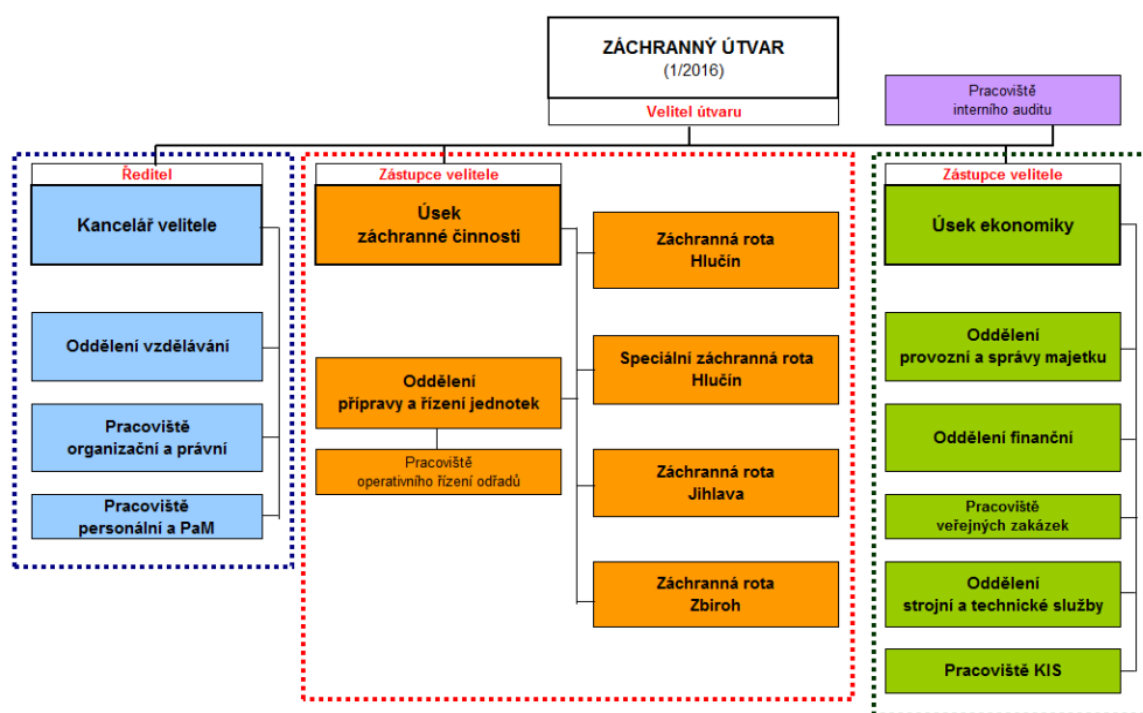
Úkoly ZÚ HZS ČR plní příslušníci hasičského záchranného sboru ve služebním poměru a občanští zaměstnanci hasičského záchranného sboru v pracovním poměru. Služební poměr příslušníků upravuje zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů a pracovní poměr zaměstnanců upravuje zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce. V čele ZÚ HZS ČR stojí velitel. Záchranný útvar se člení na tři úseky - úsek

---

¹²*Působnost* [online]. Praha: Generální ředitelství HZS ČR [cit. 4. 1. 2017]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/pusobnost.aspx>.

záchranné činnosti, úsek pro ekonomiku a kancelář velitele. Zvláště pak stojí pracoviště interního auditu a kontroly. Záchranný útvar disponuje také účelovým zařízením Hať. Stěžejní záchranná činnost je zasazena do úseku záchranné činnosti spadajícího do přímé podřízenosti velitele ZÚ HZS ČR. Výše uvedený úsek je rozdělen na čtyři samostatné záchranné roty a na oddělení přípravy a řízení jednotek. Úsek ekonomiky a kancelář velitele s jednotlivými odděleními a pracovišti provádějí podpurné činnosti pro úsek záchranné činnosti.

Organizace ZÚ HZS ČR prošla od vzniku útvaru v roce 2009 výraznými změnami. Změny souvisely především se zefektivněním některých činností a s úsporou pracovních míst u občanských zaměstnanců. Jednalo se například o sloučení oddělení správy nemovitého majetku a oddělení správy a provozu movitého majetku do jednoho odboru provozu a správy majetku. Pracoviště evidence majetku přešlo pod oddělení finanční. Rovněž došlo ke sloučení pracoviště účtování a rozpočtu pod jedno oddělení.

Obrázek č. 2. Organizační struktura ZÚ HZS ČR v roce 2016.¹³

Kancelář velitele - v čele kanceláře stojí ředitel kanceláře, který je přímo podřízen veliteli útvaru. Kancelář velitele zabezpečuje agendy v oblasti organizační, práce a mezd, personální práce, vzdělávání, právní a také psychologické služby. Člení se na oddělení organizační a právní, oddělení vzdělávání a oddělení personální a PaM. Pracoviště personální a PaM zajišťuje zpracování platů příslušníků a zaměstnanců útvaru a řeší personální záležitosti. Pod pracoviště organizační a právní spadá psycholog, právník, asistentka a spisový pracovník. K činnostem psychologa patří zejména psychodiagnostické vyšetření, lektorská

¹³ *Organizace* [online]. Praha: Generální ředitelství HZS ČR [cit. 13. 10. 2016]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/organizace-organizace.aspx>.

činnost, poradenství a konzultace pro příslušníky HZS ČR, psychosociální a posttraumatická péče. Právník se zaměřuje na řešení smluvních vztahů s dodavateli, řešení škod a služebních a pracovních úrazů. Oddělení vzdělávání zajišťuje speciální kurzy a kurzy řidičského oprávnění pro všechny složky IZS.

Úsek záchranné činnosti - je tvořen oddělením přípravy a řízení jednotek, pracovištěm řízení odřadů a čtyřmi záchrannými rotami. V čele tohoto úseku stojí zástupce velitele pro záchrannou činnost, který je přímo podřízen veliteli útvaru. Oddělení přípravy a řízení jednotek a pracoviště řízení odřadů je přímo podřízeno zástupci velitele pro úsek záchranné činnosti. Zabezpečuje mimo jiné organizaci, plánování, odbornou přípravu a kontrolní činnost v organizačním řízení pro záchranné rotu.

Úkoly oddělení přípravy a řízení jednotek v jednotlivých bodech:

- Plánování a organizace odborné přípravy příslušníků,
- plánování a organizace součinnostních cvičení s ostatními složkami IZS,
- organizace účasti na mezinárodních cvičeních záchranných složek,
- vyčleňovaných sil a prostředků ke zdolávání mimořádných událostí,
- statistické sledování zásahů a dalších činností ZÚ HZS ČR,
- správa webových stránek,
- zabezpečení a provedení ročního přezkoušení příslušníků z tělesné přípravy,
- zabezpečení provozuschopnosti sportovišť, tělovýchovného a jiného materiálu k zabezpečení odborné přípravy.¹⁴

Záchranná rota Hlučín - provádí záchranné práce a odstraňování následků živelních pohrom s pomocí těžké techniky. Je tvořena 39 příslušníky, kteří jsou vyškoleni v ovládnutí speciální techniky. Rota se specializuje na uvolňování zavalených osob ze sutin a závalů za pomoci sacího bagru a víceúčelového pracovního stroje Huddig. Dále zajišťuje průchod a průjezd v troskách, přepravuje kontaminovanou zeminu a nevybuchlou municii (v současné době přeprava munice ve Vrbětčích), za pomoci cisteren poskytuje nouzovou dodávku vody, provádí demolice staticky poškozených objektů, vyprošťovací práce pomocí jeřábů (zejména havarované techniky) a uvolňuje koryta řek od ledových ker a nánosů v případě povodní.

Speciální záchranná rota Hlučín - provádí záchranné a humanitární práce a odstraňuje následky živelních pohrom, vážných dopravních nehod a průmyslových havárií. Její součástí je družstvo kynologů, chemiků, potápěčů a specialistů na trhačí práce a práce s elektřinou. Rotu tvoří 40 příslušníků. Kynologové disponují třemi psy, kteří mají příslušné atesty Ministerstva vnitra. V září 2016 získalo toto družstvo první místo na Mistrovství ČR

---

¹⁴*Roční zpráva o činnosti Záchranného útvaru HZS ČR - rok 2014* [online]. Generální ředitelství HZS ČR [cit. 3. 10. 2016]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/rocní-zpravy-o-cinnosti-zachranneho-utvaru-hzs-cr.aspx>.

záchranných psů a psůvů složek IZS. Atestované psy rota využívá k vyhledávání a vyprošťování osob ze sutin a závalů. Družstvo potápěčů vyhledává a zachraňuje osoby z vodních děl a toků. Příslušníci proškolení v oblasti elektro, zajišťují obsluhu elektrocentrál v případě nouzových dodávek elektrické energie a osvětlení pracovišť. Rota se dále specializuje na dekontaminaci osob a techniky, radiační, chemický a biologický průzkum území spojený s meteorologickým pozorováním, demolice objektů pomocí trhavin a likvidace ropných havárií. Příslušníci také zajišťují odčerpávání vody ze zaplavených území velkokapacitními čerpadly. Po absolvování kurzu obsluhy motorových a řetězových pil, jsou hasiči připraveni k likvidaci polomového dřeva. Družstva kynologů, potápěčů a lezců jsou rovněž povolávána k zajištění záchranné a humanitární pomoci v zahraničí.

Záchranná rota Zbiroh - sídlí ve Zbirohu a provádí kombinaci záchranných a speciálních prací. Mimo jiné také:

- *„Zřizuje průchody a průjezdy, vytváří protipožární ochranné pásy,*
- *vyhledává a vyprošťuje zavalené osoby ze sutin a závalů,*
- *poskytuje nouzovou dodávku vody, potravin a elektrické energie,*
- *lokalizuje a likviduje následky poruch inženýrských sítí,*
- *poskytuje zajišťovací práce u poškozených objektů, případně jejich stržení,*
- *provádí zemní práce (uvolňování koryt řek, zavalené komunikace),*
- *vyprošťuje uvázlou nebo havarovanou techniku.“¹⁵*

U Záchranné rotě Zbiroh probíhá také výcvik příslušníků HZS ČR v zařízení simulující reálné podmínky hoření. V tomto zařízení se ověřují schopnosti hasiče efektivně a bezpečně pracovat v uzavřeném i venkovním prostoru zasaženém požárem. Trenažér slouží zejména k simulaci podmínek při požárech bytů, sklepních prostor, otevřených technologických zařízeních a pozemních garáží. V budoucnu se bude nacvičovat také požár síla a železniční cisterny. Cílem výcviku je umožnit hasičům získání zkušeností v kontrolovaných podmínkách, a to v takových, které navozují situace blízké skutečným zásahům.

Záchranná rota Jihlava - sídlí v Jihlavě a provádí kombinaci záchranných a speciálních prací. Vznikla 1. ledna 2016 z důvodu dosažitelnosti a efektivního využití sil a prostředků na území České republiky. Specializuje se na tyto práce:

- *„Vyhledává a vyprošťuje zavalené osoby ze sutin a závalů,*
- *Poskytuje zajišťovací práce u poškozených objektů, případně jejich stržení,*
- *provádí zemní práce (uvolňování koryt řek, zavalené komunikace),*

---

¹⁵ Záchranné rotě Záchranného útvaru HZS ČR [online]. Praha: Generální ředitelství HZS ČR [cit. 29. 11. 2016]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/zachranne-rot-y-zachranneho-utvaru-hzs-cr.aspx>

- *provádí čerpání vody velkokapacitními čerpadly,*
- *provádí záchranné práce a odstraňování následků živelních pohrom, vážných dopravních nehod a průmyslových havárií, poskytuje pomoc při likvidaci ropných havárií,*
- *provádí dekontaminaci zamořených prostorů a objektů.*¹⁶

Úsek ekonomiky - tento úsek je tvořen oddělením provozu a správy majetku, finančním oddělením, oddělením KIS, pracovištěm veřejných zakázek a oddělením strojní a technické služby. V čele tohoto úseku stojí zástupce velitele pro ekonomiku, který je přímo podřízen veliteli útvaru. Tento úsek poskytuje významnou podporu ZÚ HZS ČR při plnění jeho základních úkolů. Zajišťuje efektivní hospodaření s přidělenými rozpočtovými prostředky, opravu nemovitostí a přidělené techniky ve vlastních dílnách, evidenci a organizaci veřejných zakázek, stravovací služby, správu informačních a komunikačních systémů a služby související s odpadovým hospodářstvím a střežením objektů.

Činnost jednotlivých oddělení:

- Oddělení provozní a správy majetku zabezpečuje opravy a údržbu nemovitostí, vystrojování příslušníků, stravování zaměstnanců a příslušníků útvaru, nákupy majetku, správu energií a účelového zařízení Hať, které slouží zejména k pracovním poradám a vzdělávání příslušníků HZS ČR a ZÚ HZS ČR,
- oddělení finanční odpovídá za vedení účetnictví, majetkové evidence a sestavování rozpočtu v informačním systému SAP R/3, vede pokladní službu, zpracovává cestovní náhrady a eviduje smlouvy s dodavateli,
- oddělení KIS zajišťuje provoz komunikačních a informačních systémů a vybavení útvaru komunikační technikou, správu intranetových stránek a vybavení techniky kamerovými systémy,
- pracoviště veřejných zakázek zabezpečuje výběrová řízení v působnosti ZÚ HZS ČR v souladu s právním předpisy. Dále zajišťuje proces zadávání veřejných zakázek v podmínkách rezortu Ministerstva vnitra, zajišťuje evidenci smluv,
- oddělení strojní a technické služby zajišťuje provoz a opravy techniky, provoz dílen a metrologickou službu, která provádí kalibraci a údržbu přístrojů jemné mechaniky a revize kotelen, hasicích přístrojů a jiné.

---

¹⁶ *Záchranné rotý Záchranného útvaru HZS ČR* [online]. Praha: Generální ředitelství HZS ČR [cit. 29. 11. 2016]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/zachranne-rot-y-zachranneho-utvaru-hzs-cr.aspx>.

2.6 Významné zásahy Záchranného útvaru HZS ČR

Záchranný útvar zasahuje u požárů, dopravních nehod a v případě mimořádných událostí. Rovněž poskytuje technickou pomoc (jak plánovanou tak neplánovanou) a humanitární pomoc.

Mezi důležité zásahy při požárech se řadí hašení lesa u Bzence na Hodonínsku, kde byl využit speciální požární tank, požár skládky pneumatik v obci Vrdy ve Středočeském kraji a pomoc v roce 2015 při požárech polí a lesů vlivem horkého počasí v Plzeňském a Středočeském kraji.

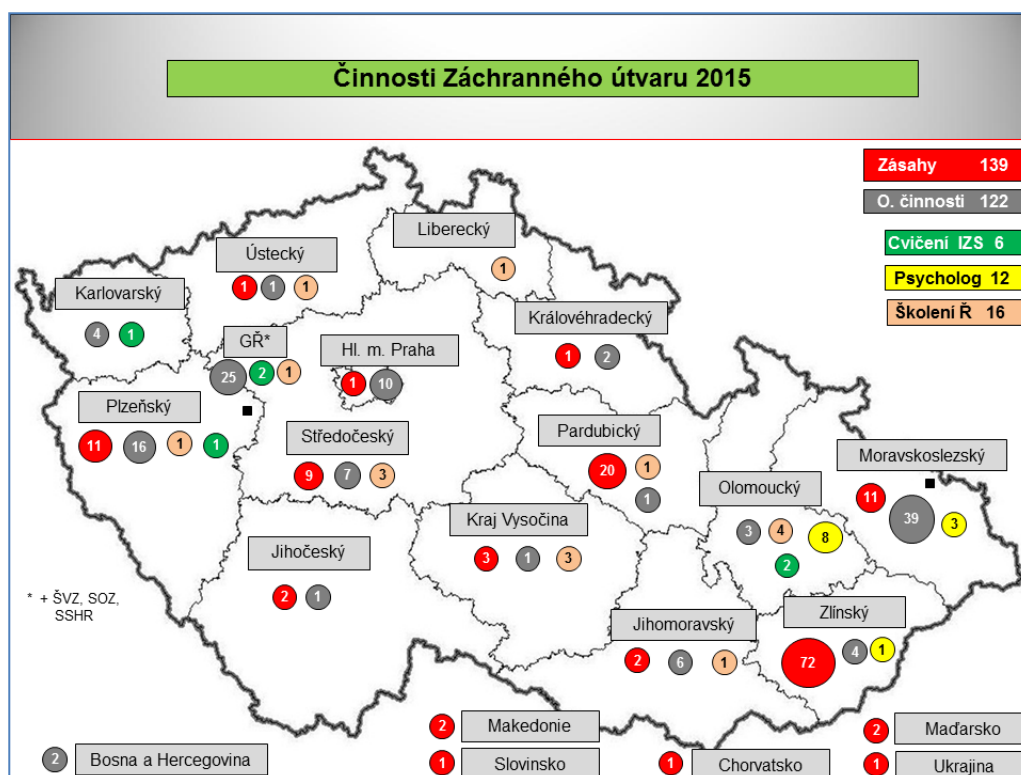
Při dopravních nehodách jsou jednotky útvaru povolávány k vyproštění havarované techniky z těžko dostupných míst. K větším zásahům řadíme vyproštění osobního automobilu z rybníka v Rychvaldu, vyproštění automobilového jeřábu rovněž z rybníka v Nové Strašeci a vyproštění kamionu s popílkem, za použití 80 tunového jeřábu HK 240.

Nejdéle trvající akcí spadající pod mimořádné události (trvá od roku 2014 doposud) je likvidace následků výbuchu muničního skladu ve Vrběticích. Dalším mimořádným zásahem byla likvidace následku výbuchu skladu výrobní haly ve Vlašimi, likvidace ohniska ptačí chřipky v roce 2014 a psychologická intervence při nehodě vlaku s kamiónem ve Studénce v roce 2015.

V případě technické pomoci se jedná o zásahy při povodních, sněhových kalamitách, sesuvech půdy a vyprošťování techniky a osob. Mezi významné zásahy tohoto druhu, které útvar provedl, patří zásah u výbuchu domu s následným požárem a vyhledáváním osob ve Frenštátu pod Radhoštěm, zprůjezdění komunikací a vyprošťování uvízlé techniky při sněhové kalamitě v Moravskoslezském a Jihomoravském kraji, dlouhodobý zásah při červnových povodních v roce 2013 na Mělnicku a Děčínsku, likvidace následků podmáčené půdy na Břeclavsku a vyprošťování zavalených osob spadlým mostem ve Vilémově.

Mezi plánované výjezdy řadíme především demoliční práce u staticky narušených budov a u budov, jež jsou majetkem obce, kraje či státu, zemní práce, napájení Policejního prezidia elektrickou energií při rekonstrukci budovy a jiné.

Obrázek č. 3. Činnost Záchraného útvaru v roce 2015.¹⁷

Příslušníci útvaru jsou nasazeni také v zahraničí, kde se účastní součinnostních cvičení a zabezpečují humanitární pomoc. V důsledku silné námrazy došlo v roce 2014 ve Slovinsku k poškození elektrického vedení, jednotky útvaru byly vyslány se svými elektrocentrálami k zabezpečení elektrického proudu. V Srbsku zasahoval útvar při povodních, kde odčerpával vodu velkokapacitními čerpadly a zajišťoval dovoz humanitární pomoci. Dovozy humanitární pomoci zajistil útvar také na Ukrajinu, do Bulharska, Bosny a Hercegoviny a do Holandska (určena pro země postižené Ebolou). V souvislosti s postupující migrační krizí byl útvar vyslán s humanitární pomocí do Maďarska, Makedonie a Chorvatska. Do Moldávie byl zajištěn převoz nadrozměrného nákladu CAS Liaz. V roce 2016 pomocí speciální techniky útvar vyprošťoval uvízlou loď Albis v Drážďanech.

¹⁷ Roční zpráva o činnosti Záchraného útvaru HZS ČR 2015 [online]. Praha. Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR [cit. 3. 10. 2016]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/cinnosti-zachranneho-utvaru-hzs-cr-za-kalendami-rok-2015.aspx>

3 Zdroje financování složek IZS

Všechny základní složky IZS a nejdůležitější ostatní složky IZS, kterými jsou Armáda ČR a obecní (městské) policie si nemohou nárokovat žádné zvláštní finanční prostředky za provádění záchranných a likvidačních prací v rámci IZS, jelikož tato činnost vyplývá z jejich poslání, které je definováno v zákoně, který současně stanoví finanční zabezpečení této činnosti. Jedná se o následující právní předpisy:

- Zákon o HZS ČR stanoví financování organizačních složek státu HZS krajů a ZÚ HZS ČR v rámci vlastních rozpočtů v rozpočtové kapitole 314 - Ministerstvo vnitra,
- zákon o požární ochraně stanoví financování jednotek sboru dobrovolných hasičů (dále jen SDH) obcí z rozpočtů obce se zohledněním státního podílu na úhradu výjezdů mimo obec a udržení akceschopnosti jednotek SDH vybraných obcí,
- zákon o Policii ČR stanoví financování ozbrojeného sboru z rozpočtové kapitoly 314 - Ministerstvo vnitra,
- zákon o péči o zdraví lidu stanoví, že kraje zřizují a vyčleňují příspěvek na provoz zdravotnické záchranné služby krajů,
- zákon o ozbrojených silách stanoví financování Armády ČR z rozpočtové kapitoly č. 307 - Ministerstvo obrany,
- zákon o obecní policii stanoví financování obecní (městské) policie, která je organizační složkou obce, z rozpočtu obce.¹⁸

Záchranné a likvidační práce v případě mimořádných událostí jsou zpravidla financovány na základě zákona č. 240/200 Sb., o krizovém řízení z kapitoly Všeobecná pokladní správa.

Ministerstvo financí po projednání s Ministerstvem vnitra navrhuje v rozpočtové kapitole Všeobecná pokladní správa účelovou rezervu finančních prostředků na řešení krizových situací a odstraňování jejich následků. Použití finančních prostředků z této rezervy na předcházení krizových situací je možné pouze ve vazbě na mimořádné události podle zákona o IZS. Způsob použití rezervy upravuje vláda ve svém usnesení ke státnímu rozpočtu na příslušný rok.¹⁹

---

¹⁸ HANUŠKA, Z., SKALSKÁ, K., DUBSKÝ, M. *Integrovaný záchranný systém a požární ochrana. Modul I.* Praha: MV - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2010, s. 41.

¹⁹ Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení, § 25.

3.1 Kompenzace výdajů složek IZS

Náhrady právnickým a fyzickým osobám za způsobené škody

Zákon o IZS stanoví, že právnickým a fyzickým osobám poskytuje náhradu za osobní a věcnou pomoc krajský úřad, v jehož územním obvodu byla věcná pomoc poskytována. Stát garantuje těmto osobám také finanční úhradu škody na majetku nebo zdraví v souvislosti s prováděním záchranných a likvidačních prací. Náhrada škody se neposkytuje osobám, které zavinily vznik havárie.

Kompenzace nákladů od původce havárie

Na základě zákona o IZS mohou obce, kraje či základní složky IZS požadovat náhradu nákladů za věcnou pomoc při likvidaci havárie a za utrpěnou škodu při likvidaci jejích následků (s výjimkou záchranných prací). Tuto náhradu požadují od původce havárie. Takto lze žádat například úhradu škod z povinného ručení vozidla, které v důsledku havárie způsobilo škodu.

Úhrady za provádění likvidačních a obnovovacích prací

Zákon o IZS umožňuje, aby složky IZS požadovaly úhrady nákladů i za likvidační a obnovovací práce, které nejsou předmětem jejich základní náplně činnosti a přesto je v dohodě s odpovědným orgánem nebo odpovědným vlastníkem nebo ve veřejném zájmu provedou. Jedná se například o odtah poškozeného vozidla po autohavárii. Pokud tento odtah složka IZS po dohodě s majitelem, nebo se správcem komunikace provede, má nárok na úhradu nákladů. O takto získané prostředky si může v kalendářním roce kompenzovat své výdaje tím, že je vrátí do svého rozpočtu.²⁰

3.2 Financování Hasičského záchranného sboru ČR

HZS ČR hospodaří převážně s prostředky státního rozpočtu poskytnuté z rozpočtové kapitoly Ministerstva vnitra. Hospodaření jednotlivých složek HZS ČR se v zásadě neliší, všechny složky hospodaří s přidělenými prostředky dle zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a změně souvisejících zákonů. Struktura HZS ČR je popsána v kapitole 1.2.

Rozdíl ve financování ZÚ HZS ČR oproti hasičským záchranným sborům kraje je způsoben jeho celorepublikovou působností. Záchranný útvar není dotován krajem ani obcí a rovněž dary od právnických a fyzických osob přijímá v daleko menším rozsahu, než krajské záchranné hasičské sbory.

---

²⁰ HANUŠKA, Z., SKALSKÁ, K., DUBSKÝ, M. Integrovaný záchranný systém a požární ochrana. Modul I. Praha: MV - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2010, s. 43.

Zákon o požární ochraně č. 133/1985 Sb., ukládá kraji povinnost organizovat s hasičským záchranným sborem kraje požární ochranu v období stavu ohrožení státu a válečného stavu, dále pak plošně pokrývat území kraje jednotkami požární ochrany a především přispívat na financování potřeb hasičského záchranného sboru kraje.²¹

Velký objem prostředků hasičských záchranných sborů krajů tvoří peněžní dary od právnických a fyzických osob. Poskytovateli těchto darů jsou především podniky, které nemají zřízené vlastní jednotky hasičského záchranného sboru podniku nebo jednotky sboru dobrovolných hasičů podniku.

3.3 Financování jednotek požární ochrany zařazených do plošného pokrytí kraje

Jednotky požární ochrany z hlediska plošného pokrytí kraje dělíme na 4 kategorie. Dle zřizovatele a vztahu osob působících v těchto jednotkách ke zřizovateli se dělí na:

1. Jednotky hasičského záchranného sboru kraje - jsou součástí hasičských záchranných sborů krajů a jsou zřizovány státem. V těchto jednotkách působí příslušníci ve služebním poměru (profesionální hasiči).
2. Jednotky sboru dobrovolných hasičů obce - tyto zřizuje obec, nebo město. V těchto jednotkách působí především dobrovolníci, někteří členové jsou zaměstnanci obce nebo příslušníci hasičského záchranného sboru.
3. Jednotky sboru dobrovolných hasičů podniku - jsou zřizovány právnickými osobami, nebo podnikajícími fyzickými osobami, které provozují činnost s vysokým požárním nebezpečím. V těchto jednotkách působí zaměstnanci zřizovatele na základě dobrovolnosti.
4. Jednotky hasičského záchranného sboru podniku - stejně jako jednotky sboru dobrovolných hasičů podniku jsou zřizovány právnickými, nebo fyzickými osobami, které provozují činnost s vysokým požárním nebezpečím. V těchto jednotkách působí zaměstnanci zřizovatele a tuto činnost mají jako hlavní povolání.²²

Z hlediska plošného pokrytí se jednotky požární ochrany v souladu s přílohou k zákonu č. 133/1985 Sb., rovněž dělí na 6 kategorií:

„S územní působností zasahující i mimo území svého zřizovatele:

1. JPO I - jednotka hasičského záchranného sboru s územní působností zpravidla do 20 minut jízdy z místa dislokace,

---

²¹ Zákon o požární ochraně č. 133/1985 Sb., § 27.

²² VILÁŠEK, J., FIALA, M., VONDRÁŠEK, D. *Integrovaný záchranný systém ČR na počátku 21. století*. Praha: Univerzita Karlova, 2014, s. 36.

2. JPO II - jednotka sboru dobrovolných hasičů obce s členy, kteří vykonávají službu jako svoje hlavní nebo vedlejší povolání, s územní působností zpravidla do 10 minut jízdy z místa dislokace,

3. JPO III - jednotka sboru dobrovolných hasičů obce s členy, kteří vykonávají službu v jednotce požární ochrany dobrovolně, s územní působností zpravidla do 10 minut jízdy z místa dislokace.

S místní působností zasahující na území svého zřizovatele:

1. JPO IV - jednotka hasičského záchranného sboru podniku,

2. JPO V - jednotka sboru dobrovolných hasičů obce s členy, kteří vykonávají službu v jednotce požární ochrany dobrovolně,

3. JPO VI - jednotka sboru dobrovolných hasičů podniku.

V dohodě se zřizovatelem mohou být tyto jednotky využívány k zásahům i mimo svůj územní obvod.²³

Financování jednotek hasičského záchranného sboru podniku a sboru dobrovolných hasičů podniku zajišťuje plně jeho zřizovatel.

Jednotky sboru dobrovolných hasičů obcí jsou financovány z rozpočtu obcí, krajů a formou investičních dotací obcím na reprodukci požární techniky ze státního rozpočtu. Obce zřizují jednotku sboru dobrovolných hasičů, která provádí hašení požárů a záchranné práce při živelních pohromách a jiných mimořádných událostech ve svém územním obvodu. Dle zákona o požární ochraně mají povinnost tyto jednotky finančně zabezpečit. Hradí především provozní výdaje, výdaje na platy (pokud činnost v jednotkách vykonávají zaměstnanci obce), výdaje na ochranné pracovní pomůcky. Kraje hradí náklady jednotek sboru dobrovolných hasičů vybraných obcí spojené se zásahy mimo jejich hasební obvod. Kraj zabezpečuje akceschopnost těchto jednotek také tím, že finančně přispívá na pořízení požární techniky.

3.4 Financování zdravotnické záchranné služby

Zdravotnickou záchrannou službu tvoří čtrnáct územních středisek s právní subjektivitou, které pokrývají území všech krajů a hlavního města Prahy. Výjezdové skupiny řídí zdravotnická operační střediska. Při naplňování své funkce vychází především ze zákona č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě, z vyhlášky Ministerstva zdravotnictví č. 240/2012 Sb., a vyhlášky Ministerstva zdravotnictví č. 296/2012 Sb., která specifikuje požadavky na vybavení poskytovatele zdravotnické záchranné služby. Základním posláním

---

²³ Příloha k zákonu o požární ochraně č. 133/1985 Sb.

zdravotnické záchranné služby je poskytování neodkladné přednemocniční péče a to od okamžiku vyrozumění až po předání postiženého do nemocniční péče. Základem je poskytnout maximum možných dostupných lékařských výkonů na místě nehody a před hospitalizací. Tyto výkony provádí výjezdní skupiny, které dělíme na tyto typy:

- Rychlá lékařská pomoc - tým je veden lékařem,
- rychlá zdravotnická pomoc - jedná se o neodkladnou péči bez přítomnosti lékaře,
- rychlá lékařská pomoc v systému Rendez - Vous - tato výjezdní skupina je tvořena nejméně dvoučlennou posádkou ve složení řidič - záchranář a lékař a pracuje nejčastěji v součinnosti s výjezdovými skupinami rychlé zdravotnické pomoci ve víceúrovňovém setkávacím systému,
- letecká záchranná služba - tvořena dvoučlennou posádkou ve složení zdravotnický záchranář a lékař,
- doprava raněných a nemocných v podmínkách neodkladné péče.

Organizace systému zdravotnické záchranné služby je postavena tak, aby jeho kterýkoliv prvek mohl, poskytnou pomoc od přijetí oznámení do 20 minut. Číslo tísňového volání je 155 a v každém kraji je směrováno do příslušného územního střediska. Toto středisko má přehled o pohybu všech výjezdových skupin v kraji a na základě tohoto přehledu pak rozhodne, které okresní středisko zabezpečí výjezd do místa zásahu. Střediska zdravotnické záchranné služby jsou příspěvkovými organizacemi, které zřizují krajské úřady.²⁴

Činnosti poskytovatele zdravotnické záchranné služby jsou financovány:

- Z veřejného zdravotního pojištění, jde-li o hrazené zdravotní služby,
- ze státního rozpočtu, ze kterého se hradí náklady na připravenost na řešení mimořádných událostí a krizových situací a provoz letadel pro zdravotnickou záchrannou službu,
- z rozpočtů krajů, ze kterých jsou hrazeny náklady, které nejsou hrazeny z veřejného zdravotního pojištění a ze státního rozpočtu, a to odděleně od jiných zdravotních služeb a dalších činností.²⁵

3.5 Financování Policie České republiky

Reforma policie byla završena přijetím zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky především změnou organizační struktury, kde správy krajů byly nahrazeny krajskými ředitelstvími, jejichž územní obvody byly nově vymezeny obvody jednoho, dvou či

²⁴ VILÁŠEK, J., FIALA, M., VONDRÁŠEK, D. *Integrovaný záchranný systém ČR na počátku 21. století*. Praha: Univerzita Karlova, 2014, s. 73-74.

²⁵ Zákon 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě, § 22.

tří samosprávných krajů. Okresní ředitelství byla nahrazena krajskými. Od 1. ledna 2010 má policie čtrnáct krajských ředitelství.²⁶

Policie ČR je centrálně řízená organizace, která spadá pod rezort Ministerstva vnitra. Základ organizační struktury tvoří policejní prezidium, 14 krajských ředitelství a 77 územních odborů. Financování je zajištěno u rozpočtové kapitoly 314 - Ministerstvo vnitra ze státního rozpočtu a její příjmy jsou příjmy státního rozpočtu a jejich výběr kontroluje Ministerstvo financí.²⁷ Další příjmy Policie ČR tvoří dotace z Evropských strukturálních fondů a dary od právnických a fyzických osob. Dary ovšem Policie ČR přijímá jen sporadicky, jelikož nesmí porušit své interní předpisy a musí se vyvarovat podezření z úplatku.

Při mimořádných událostech v rámci činnosti IZS provádí Policie ČR zejména tyto činnosti:

- Uzavírání zájmových prostorů a regulaci vstupu a opuštění těchto prostor,
- regulace dopravy v místě mimořádné události,
- šetření a objasnění vzniku mimořádné události,
- úkoly související s identifikací zemřelých,
- eliminace kriminální činnosti v místě mimořádné události.²⁸

---

²⁶ VILÁŠEK, J., FIALA, M., VONDRÁŠEK, D. *Integrovaný záchranný systém ČR na počátku 21. století*. Praha: Univerzita Karlova, 2014, s. 48.

²⁷ Tamtéž.

²⁸ VILÁŠEK, J., FIALA, M., VONDRÁŠEK, D. *Integrovaný záchranný systém ČR na počátku 21. století*. Praha: Univerzita Karlova, 2014, s. 49.

4 Financování Záchraného útvaru HZS ČR

ZÚ HZS ČR je organizační složkou státu a hospodaří s přidělenými prostředky státního rozpočtu (z kapitoly 314 - Ministerstvo vnitra) dle zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a změně souvisejících zákonů. Veškeré příjmy a výdaje podléhají předběžné kontrole dle zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů. Veškeré příjmy jsou příjmy státního rozpočtu a výdaje jsou výdaji státního rozpočtu. Dalšími zdroji financování útvaru jsou mimorozpočtové zdroje a strukturální fondy EU. V následujících podkapitolách jsou vysvětleny základní pojmy z oblasti hospodaření organizační složky státu.

4.1 Organizační složka státu

OSS může zřídit stát, nebo územní samospráva. Její hospodaření upravuje zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a změně souvisejících zákonů a zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

OSS dle zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, jsou ministerstva a jiné správní úřady, státní zastupitelství, Nejvyšší kontrolní úřad, Kancelář prezidenta republiky, Úřad vlády České republiky, Grantová agentura České republiky, Akademie věd České republiky a jiná zařízení, o kterých to stanoví zvláštní právní předpis anebo tento zákon (§ 51), obdobné postavení jako OSS má Kancelář Poslanecké sněmovny a Kancelář Senátu. OSS není právnickou osobou.²⁹

OSS je zřizována na základě rozhodnutí příslušného ústředního orgánu státní správy ve formě opatření, součástí tohoto opatření je zřizovací listina. V některých případech je OSS zřizována na základě zvláštního zákona, který vymezuje náplň činnosti dané organizace. Záchraný útvar HZS ČR byl zřízen na základě tohoto zvláštního zákona (zákon č. 280/2008 Sb.). Náplň činností u OSS je velmi různorodá, jsou zřizovány k plnění služeb ve veřejné správě, a proto se také u nich nepředpokládá dosažení výraznějších příjmů.³⁰

4.2 Státní rozpočet

Státní rozpočet soustřeďuje největší část příjmů rozpočtové soustavy a jedná se tedy o nejvýznamnější veřejný rozpočet. Přes rozpočtovou soustavu prostřednictvím daní se podílí

---

²⁹ Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, § 3.

³⁰ PEKOVÁ, J., PILNÝ, J. a JETMAR, M. *Veřejný sektor - řízení a financování*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012, s. 43-44.

na přerozdělení významné části hrubého domácího produktu. Jedná se o nejdůležitější finanční a politický nástroj využívaný vládou k financování státních netržních činností.³¹

Ministerstvo financí ve spolupráci s ostatními ústředními orgány připravuje během minulého rozpočtového období návrh státního rozpočtu. Při sestavování návrhu se vychází zejména z výsledku hospodaření státu v uplynulém rozpočtovém období a z předpokládaného ekonomického vývoje národního hospodářství.³²

Státní rozpočet je centralizovaným peněžním fondem a zahrnuje bilanci příjmů a výdajů na daný rozpočtový rok, který je shodný s rokem kalendářním. Má podobu zákona, který navrhuje vláda a schvaluje Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky.³³ Na rok 2016 byl schválen zákonem č. 400/2015 Sb., o státním rozpočtu České republiky.

Není-li rozpočet schválen do začátku rozpočtového období, hospodaří se podle rozpočtového provizoria, což znamená, že za každý kalendářní měsíc je možno čerpat jednu dvanáctinu rozpočtu schváleného na minulý rok a to až do schválení zákona o státním rozpočtu. Po skončení rozpočtového období sestavuje ministerstvo financí státní závěrečný účet - bilance skutečného plnění státního rozpočtu. Všechny příjmy a výdaje státního rozpočtu jsou realizovány na jednom běžném clearingovém účtu (souhrnný účet Státní pokladny) v clearingovém centru. Státní pokladna řídí rozpočtovou likviditu, jejím úkolem je zajišťovat, aby každý den byl dostatek finančních prostředků k provedení výdajových transakcí státního rozpočtu.³⁴

Spolu se státním rozpočtem na další kalendářní rok se sestavuje střednědobý výhled na období 2 let následujících po roce, na který je předkládán státní rozpočet. Střednědobý výhled obsahuje očekávané příjmy a výdaje v tomto rozsahu:

- Předpoklady vývoje základních ukazatelů národního hospodářství (jedná se zejména o růst nebo pokles HDP a spotřebitelských cen),
- záměry vlády, které se týkají příjmů, výdajů a salda státního rozpočtu a státních fondů,
- příjmy a výdaje státního rozpočtu a státních fondů členěné dle jednotlivých kapitol,
- výdaje na programy kde výši účasti na financování ze státního rozpočtu schválila vláda,
- výdaje na programy a projekty spolufinancované z rozpočtu Evropské unie.³⁵

³¹ PEKOVÁ, J. *Veřejné finance: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011, s. 123

³² HEJDUKOVÁ, P. *Veřejné finance - teorie a praxe*. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 36.

³³ MINISTERSTVO FINANCÍ - SEKCE VEŘEJNÉ ROZPOČTY. *Státní rozpočet 2015 v kostce*. [online]. Praha: 2015 [cit. 1. 10. 2016]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/o-ministerstvu/vzdelavani/rozpocet-v-kostce/statni-rozpocet-v-kostce-2015-21174>.

³⁴ PEKOVÁ, J. *Veřejné finance: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011, s. 124 - 125.

³⁵ SZAROWSKÁ, I. *Veřejné finance A - distanční studijní opora*. Karviná: Slezská univerzita v Opavě, Obchodně podnikatelská fakulta v Karviné, 2006, s. 100 -101.

4.3 Mimorozpočtové zdroje

Mimorozpočtové zdroje tvoří prostředky fondů organizační složky státu, zisk získaný hospodářskou činností vykonávanou na základě zvláštního zákona, peněžité dary a prostředky poskytnuté ze zahraničí podle jejich vymezení na základě právního aktu, kterým byly poskytnuty. Dále pak prostředky zvláštních účtů k financování obměn a záměn státních hmotných rezerv podle zvláštního předpisu. Mimorozpočtové zdroje se používají prostřednictvím rozpočtu na úhradu potřeb rozpočtově nezajištěných.³⁶

4.4 Strukturální fondy EU

Strukturální a investiční fondy EU jsou hlavním nástrojem realizace evropské politiky hospodářské a sociální soudržnosti. Prostřednictvím těchto fondů rozděluje EU finanční prostředky, které jsou určeny ke snižování ekonomických a sociálních rozdílů mezi členskými státy a jejich regiony. Záchranný útvar získal dotace z Integrovaného operačního programu, který spadá pod strukturální fondy EU.

Tento operační program se zaměřuje na řešení společných regionálních problémů v oblasti infrastruktury pro veřejnou správu a veřejné služby. Podporuje rozvoj informačních technologií ve veřejné správě, služby v oblasti bezpečnosti, prevence a řešení rizik, podporu cestovního ruchu a jiné.³⁷

4.5 Hospodaření organizační složky státu

OSS hospodaří s prostředky státního rozpočtu stanovené správcem kapitoly v rozsahu členění závazných ukazatelů daných zákonem o státním rozpočtu. Rozpočet OSS může zahrnovat pouze příjmy a výdaje, které souvisí s činnostmi vymezenými ve zřizovací listině nebo stanovenými jí zákonem. Prostředky může čerpat jen do výše závazných ukazatelů stanovených jí zákonem o státním rozpočtu nebo správcem kapitoly. Organizační složka státu rovněž může hospodařit s mimorozpočtovými zdroji, kterými jsou prostředky fondů, zisk získaný hospodářskou činností vykonávanou na základě zvláštního zákona, peněžité dary a prostředky poskytnuté ze zahraničí podle jejich vymezení.³⁸

Hospodaření OSS podléhá finanční kontrole dle zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů. Za porušení rozpočtové kázně platí

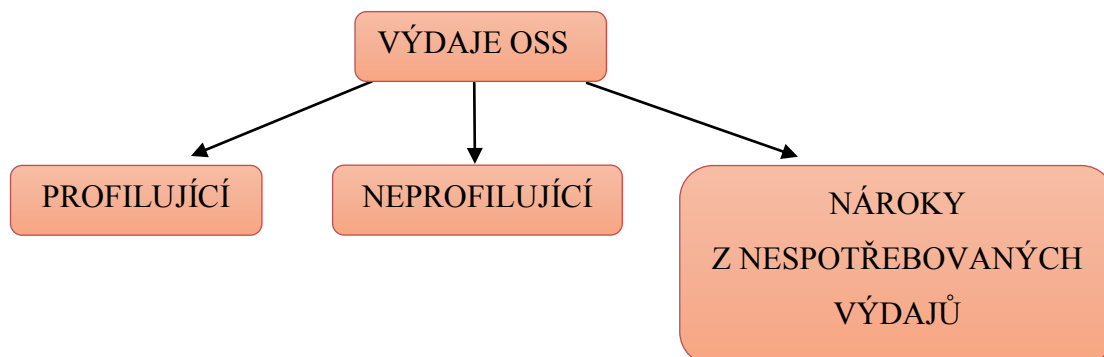
³⁶ Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, § 45.

³⁷ *Evropské strukturální a investiční fondy*. [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR [cit. 10. 02. 2017]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU>.

³⁸ Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a změně souvisejících zákonů, § 45.

odvod ze svého rozpočtu, v případě porušení pravidel s nakládáním prostředky fondu kulturních a sociálních potřeb, platí odvod z tohoto fondu.

Členění výdajů OSS dle zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a změně souvisejících zákonů

Obrázek č. 4. Vlastní zpracování: Členění výdajů OSS dle zákona č. 218/2000 Sb.

4.6 Příjmy Záchraného útvaru HZS ČR

ZÚ HZS ČR hospodaří s příjmy daňovými dle druhového třídění rozpočtové skladby třídy 1, nedaňovými třídy 2, kapitálovými příjmy třídy 3 a s neinvestičními přijatými transfery třídy 4. Daňové příjmy tvoří především povinné pojistné, které se platí povinně podle zákonů upravujících veřejné pojištění. Nedaňové příjmy jsou tvořeny příjmy z vlastní činnosti, přijatými sankčními platbami a ostatními nedaňovými příjmy, do kterých spadají přijaté neinvestiční dary a pojistné náhrady. Kapitálové příjmy jsou příjmy plynoucí z prodeje dlouhodobého hmotného majetku a transfery jsou tvořeny přijatými dotacemi.

Nedaňové příjmy z vlastní činnosti

K příjmům z vlastní činnosti u ZÚ HZS ČR řadíme především příjmy za kurzy pořádané pro zahraniční a podnikové záchrané složky v zařízení simulující reálné podmínky požáru ve Zbirohu a kurzy obsluhy zemních stavebních strojů. Záchraný útvar si může kompenzovat výdaje spojené s těmito kurzy. V tomto případě se jedná o příjmy HZS za pohotovostní a jiné služby nebo práce podle § 97 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně a ZÚ HZS ČR je oprávněn o tyto příjmy překročit závazné ukazatele státního rozpočtu.

K dalším příjmům z vlastní činnosti patří příjmy z prodeje neinvestičního majetku. Tyto příjmy jsou příjmem státního rozpočtu a OSS v tomto případě není oprávněna o tyto příjmy překročit závazné ukazatele.

Nedaňové příjmy - pojistné náhrady

Všechny příjmy ZÚ HZS ČR jsou příjmem státního rozpočtu a zasílají se na příjmový účet s předčíslem 19. V případě příjmů, o které je oprávněna OSS překročit závazné ukazatele státního rozpočtu, provede ZÚ HZS ČR rozpočtové opatření a zapojí do rozpočtu

mimorozpočtové prostředky. K takovým příjmům řadíme úhrady pojišťoven dle zákona č. 160/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla za provedené zásahy a likvidační práce u dopravních nehod a úhrady nákladů za zásah vyvolaný úmyslným jednáním. Finanční prostředky se používají v souladu s právním předpisem § 45 odst. 11. zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a změně souvisejících zákonů ve znění pozdějších předpisů.

V případě pojistného plnění za pojistnou událost týkající se poškození majetku ZÚ HZS ČR (jedná se především o poškození vozidel útvaru při dopravní nehodě, kdy pojistné je plněno ze zákonného pojištění osoby, která způsobila dopravní nehodu) používá ZÚ HZS ČR přijaté finanční prostředky od pojišťovny v případě, že škody způsobené touto pojistnou událostí ještě neuhradila pouze na jejich úhradu. V případě, že je částečně uhradila, používá přijaté prostředky na úhradu zbylé části škody a zbylé prostředky na výdaje, které kvůli úhradě škody nemohla uskutečnit. V obou případech postupuje v souladu s právním předpisem § 70 odst. 3. zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a změně souvisejících zákonů.

Ostatní nedaňové příjmy

Do této třídy spadají především přijaté neinvestiční a investiční dary od tuzemských i cizích fyzických a právnických osob. Nově přijímá ZÚ HZS ČR také prostředky z fondu zábrany škod.

4.7 Výdaje Záchraného útvaru HZS ČR

Výdaje ZÚ HZS ČR můžeme rozdělit dle rozpočtové skladby na běžné a kapitálové. Běžné výdaje jsou tvořeny výdaji na platy a souvisejícími výdaji (ZÚ HZS ČR má v současnosti 189 příslušníků a 47 občanských zaměstnanců), neinvestičními nákupy (výstrojní součástky, automobilní a stavebně ubytovací materiál, výpočetní technika, a další), dále pak výdaji na energie, vodu, plyn, PHM. Útvar disponuje značným množstvím techniky a spravuje více než 30 nemovitých objektů. Velká část běžných výdajů zahrnuje opravu a údržbu techniky a údržbu nemovitostí. Díky celorepublikové působnosti a zahraničním cvičením nemalou část výdajů také tvoří náklady na cestovné. Kapitálové výdaje zahrnují především rekonstrukce budov a pořízení nové záchrané techniky.

5 Proměny financování ZÚ HZS ČR v letech 2011 - 2015

V praktické části mé bakalářské práce se budu věnovat podstatným změnám v hospodaření ZÚ HZS ČR. Od svého vzniku v roce 2009 až do roku 2011 byl záchranný útvar financován převážně z prostředků státního rozpočtu. V roce 2011 se stal poprvé příjemcem prostředků z Evropské unie.

Česká republika jakožto člen Evropské unie, se podílí na fungování její ekonomiky. V současné době je oživení ekonomiky EU křehké a utlumené. Přetrvává vysoká strukturální nezaměstnanost, která se stala vzhledem ke svým vážným sociálním důsledkům na růst a udržitelnost veřejných financí závažným problémem.³⁹

Od roku 2014 je útvar financován také z fondu zábrany škod a do svého rozpočtu si zapojuje prostředky za záchranné a likvidační práce u dopravních nehod.

5.1 Hospodaření v roce 2011

K hlavním úkolům útvaru vzhledem ke skutečnosti, že v roce 2011 nebylo nutné řešit mimořádné události většího rozsahu, patřilo rozvíjení spolupráce v rámci IZS. Dále pak dokončení zateplení a celkové rekonstrukce budovy č. 5, výměna oken a dveří v účelovém zařízení Hať a obměna zastaralé techniky. Jedním z hlavních úkolů bylo také zabezpečení provozu výcvikového Zařízení simulující reálné podmínky hoření – Flashower, využívané k výcviku hasičských jednotek z celé republiky.

V tomto kalendářním roce obdržel ZÚ HZS ČR prostředky ze státního rozpočtu a nově také z EU. Zásadní pro hospodaření útvaru v tomto roce bylo schválení projektu „Zvýšení akceschopnosti Záchranného útvaru HZS ČR pro záchranné a likvidační práce při živelních pohromách.“ Zadavatelem projektu bylo Ministerstvo vnitra - Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR. Dotačním titulem předkládaného projektu byl Integrovaný operační program EU, oblast intervence - služby v oblasti bezpečnosti, prevence a řešení rizik. Jednalo se o první prostředky, které byly útvarem přijaty z EU.

Projekt byl součástí operace Živelní pohroma, která zahrnuje 13 projektů hasičských záchranných sborů krajů a jeden projekt Záchranného útvaru HZS ČR. Hlavním cílem projektů operace Živelní pohroma je zvýšení mobility a akceschopnosti HZS ČR. Jedná se zejména o zlepšení připravenosti hasičských sborů na mimořádné události, jakými jsou v posledních letech bleskové povodně. Tohoto cíle bylo dosaženo pořízením speciálních

---

³⁹ EUROPEAN COMMISSION. *European Economy 2014* [online]. Brussels: 2014. [cit. 21. 10. 2016]. Dostupné z: ec.europa.eu/economy_finance/publications/european_economy/2014/pdf/ee9_en.pdf.

mobilních záchranných souprav. Technika byla koncipována tak, aby ji bylo možno využít při řešení rizik přírodních katastrof a v případě potřeby i na území jakéhokoliv státu EU.⁴⁰

Realizace projektu probíhala v letech 2011 - 2014. Celkem pro ZÚ HZS ČR bylo pořízeno 17 kusů techniky v celkové hodnotě 103 819 869 Kč. Byly pořízeny 3 soupravy tahačů Man s návěsy, automobilový jeřáb Hidrokon, 2 nafukovací čluny, pásové rypadlo CAT, 2 smykem řízené nakladače, 2 univerzální zemní stroje Huddig a 2 nákladní automobily Tatra. Projekt byl spolufinancován ze strukturálních fondů Evropské unie - Integrovaného operačního programu. Jednalo se o 85% způsobilých výdajů. Zbýlých 15% prostředků bylo financováno ze státního rozpočtu.⁴¹

V roce 2011 probíhaly přípravné fáze projektu, kde byla z EU přijata část finančních prostředků. Prostředky byly převedeny do nároků následujícího roku, kde postupně docházelo k jejich čerpání v následujících letech.

5.1.1 Příjmy 2011

Nedaňové příjmy byly rozpisem rozpočtu rozepsány na částku 30 000 Kč. Tato částka byla vysoce překročena. Celkové nedaňové příjmy činily ke konci daného roku částku 707 000 Kč. Jednalo se především o příjmy za ubytování osob ve vlastním účelovém zařízení, režijní náklady na poskytování stravování zaměstnancům jiného rezortu, pronájem nemovitostí a prodej neinvestičního majetku. Částka 225 000 Kč byla přijata za provedené práce dle § 97 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně a tento příjem byl formou mimorozpočtových zdrojů zapojen do rozpočtu ZÚ HZS ČR.

5.1.2 Výdaje 2011

Rozpisem rozpočtu bylo v roce 2011 ZÚ HZS ČR přiděleno v oblasti ostatních provozních výdajů 31 025 000 Kč. Rozpočet byl ke konci roku v rámci rozpočtových opatření navýšen na celkovou částku 55 037 000 Kč. Jednalo se především o nákup provozní dýchací techniky, přileb pro ohňový trenážér, pneumatik, náhradních dílů k vozidlům, vyprošťovacích a vázacích prostředků. Nezanedbatelným výdajem byl také nákup výstrojního materiálu,

---

⁴⁰ *1. Projekt – Zvýšení akceschopnosti ZÚ HZS ČR pro záchranné a likvidační práce při živelních pohromách* [online]. Praha: Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR [cit. 11. 01. 2017]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/1-projekt-roky-a-prehled-2013-zvyseni-akceschopnosti-zachranneho-utvaru-hzs-cr-pro-zachranne-a-likvidacni-prace-pri-zivelnych-pohromach.aspx?q=Y2hudW09MQ%3d%3d>.

⁴¹ *Slavnostní představení a posvěcení nové hasičské techniky ZÚ HZS ČR*. [online]. Praha: Generální ředitelství HYS ČR [cit. 11. 01. 2017]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/1-projekt-roky-a-prehled-2013-zvyseni-akceschopnosti-zachranneho-utvaru-hzs-cr-pro-zachranne-a-likvidacni-prace-pri-zivelnych-pohromach.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>.

ochranných prostředků a obměna prostředků komunikačních a informačních systémů. Výdaje spojené s nákupem energií činily částku 4 517 000 Kč.⁴²

V oblasti investičních výdajů bylo rozpisem rozpočtu přiděleno 2 000 000 Kč. K 31. 12. 2011 byl rozpočet upraven na částku 29 937 577 Kč. Prostředky byly použity na rekonstrukci budovy, v níž sídlí záchranné roty, na vybavení plynové kotelny, technické zhodnocení Tatry 815 a pořízení vozidlových terminálů Pegas. Současně byl pořízen nosič kontejnerů, osobní terénní automobil, dodávkový automobil, automobilový jeřáb, přívěs pro přepravu zemních strojů, hliníkový člun a elektrocentrála.⁴³

5.2 Hospodaření v roce 2012

Plán hlavních úkolů ZÚ HZS ČR pro rok 2012 zahrnoval při zachování akceschopnosti zejména realizaci úsporných opatření ke snížení objemu ostatních provozních výdajů, další zvyšování odborné připravenosti záchrannářů směřující k větší univerzálnosti, zkvalitňování provádění výuky a výcviku příslušníků HZS oddělením vzdělávání. V oblasti správy majetku provedení nezbytných oprav nemovitostí, snaha o získání dodatečných finančních prostředků na opravy a modernizaci stávající techniky.

K zásadním změnám v hospodaření útvaru v tomto kalendářním roce nedošlo, útvár byl financován převážně z přidělených prostředků státního rozpočtu z kapitoly Ministerstva vnitra. Pokračovala realizace projektu „Zvýšení akceschopnosti Záchranného útvaru HZS ČR pro záchranné a likvidační práce při živelních pohromách“ spolufinancovaného z EU. V rámci projektu útvár obdržel další část finančních prostředků ve výši 37 572 000 Kč. Výdaje projektu se týkaly především výběrových řízení a zveřejňování veřejných zakázek.

5.2.1 Příjmy 2012

Nedaňové příjmy v celkové částce 441 454 Kč byly tvořeny příjmy za poskytnuté ubytování v částce 74 920 Kč, 161 274 Kč tvořily režijní náklady na stravování, příjmy z prodeje neinvestičního majetku činily 64 477 Kč. Ostatní náhrady, které tvořily příjmy za pronájem majetku a úhradu škod činily 104 875 Kč. Všechny tyto příjmy byly zaúčtovány ve prospěch státního rozpočtu.⁴⁴ Záchranný útvár v roce 2012 obdržel peněžní dar ve výši 20 000 Kč od obce Mutěnice na pořízení speciální obuvi a neoprenových rukavic pro příslušníky útvaru.

⁴² *Roční zpráva o činnosti Záchranného útvaru HZS ČR 2011* [online]. Praha: Generální ředitelství HZS ČR [cit. 3. 10. 2017]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/rocnizpravyo-cinnosti-zachranneho-utvaru-hzs-cr.aspx>.

⁴³ Tamtéž.

⁴⁴ Tamtéž.

5.2.2 Výdaje 2012

Ze státního rozpočtu byl rozpisem závazných limitů přidělen ZÚ HZS ČR rozpočet ve výši 125 659 000 Kč. Na základě rozpočtových opatření byl k 31. 12. 2012 upraven na částku 170 178 000 Kč. V roce 2012 útvar zaměstnával 43 občanských zaměstnanců a 157 příslušníků. Ostatní provozní výdaje byly čerpány ve výši 35 688 000 Kč, jednalo se především o nákup automobilního a stavebně ubytovacího materiálu, spotřeby energií v částce 10 963 370 Kč a opravy automobilní techniky.⁴⁵ Do provozních výdajů byly zapojeny nároky z nespotřebovaných výdajů v částce 197 529 Kč, které byly následně použity k úhradě nákladů za opravu techniky.

V rámci projektu „Zvýšení akceschopnosti ZÚ HZS ČR pro záchranné a likvidační práce při živelních pohromách“ bylo vydáno stanovení výdajů na rok 2012 v celkové částce 52 640 000 Kč. V této částce byly již zohledněny nároky z roku 2011. Profinancováno bylo 1 512 Kč na výběrová řízení a inzerci. V závěru roku byla podána žádost o prodloužení termínu ukončení realizace projektu včetně přesunu prostředků do dalších let.

Kapitálové výdaje programového financování byly realizovány ze systémově určených prostředků státního rozpočtu. Celkové přidělené prostředky na kapitálové výdaje včetně prostředků EU činily částku 41 725 000 Kč. Skutečné čerpání bylo 4 088 207 Kč. Za tyto prostředky byly pořízeny docházkové terminály, spojovací soupravy pro pásovou techniku, terénní automobil Pick Up, přenosné motorové stříkačky a technicky byly zhodnoceny dva automobily.⁴⁶

5.3 Hospodaření v roce 2013

V březnu 2013 podal ZÚ HZS ČR žádost o druhý evropský projekt. Jednalo se opět o projekt, který byl z 85% financován z Integrovaného operačního programu pro období 2007 - 2013, zbylých 15 % bylo financováno ze státního rozpočtu. Tento projekt byl schválen v rámci „Služeb v oblasti bezpečnosti, prevence a řešení rizik“, rámcově identifikovatelný jako „Technika, technologie a prostředky ZÚ HZS ČR pro efektivní zásah.“ Celkový rozpočet projektu byl vyčíslen na částku 20 065 000 Kč. Realizační fáze probíhala v letech 2013 - 2014. Cílem projektu bylo zvýšení kvality řešení mimořádných událostí a zlepšení podmínek na místě mimořádné události. Tohoto cíle bylo dosaženo pořízením moderní techniky, technologií a věcných prostředků, které zlepšují podmínky na místě zásahu a zvyšují

---

⁴⁵ *Roční zpráva o činnosti Záchranného útvaru HZS ČR 2012* [online]. Praha: Generální ředitelství HZS ČR [cit. 3. 10. 2017]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/rocnizpravy-o-cinnosti-zachranneho-utvaru-hzs-cr.aspx>.

⁴⁶ Tamtéž.

bezpečnost zasahujících hasičů. V rámci projektu byla pořízena tato technika: 2 terénní vozidla SxS s příslušenstvím, polní kuchyně humanitární základny, unikátní sací bagr, mobilní kompresorová stanice pro potápěčskou skupinu a 2 radiometry. Vzhledem k tomu, že útvar má celorepublikovou působnost byly tímto projektem zajištěny i aktivity nadregionálního charakteru prováděné HZS ČR.⁴⁷

K hlavním úkolům ZÚ HZS ČR v roce 2013 patřilo zabezpečení zvýšení akceschopnosti a odbornosti příslušníků při používání nové techniky, zabezpečení realizace rozpočtu v Integrovaném informačním systému státní pokladny a oprava budovy č. 7 a oplocení areálu.

V rámci projektu „Zvýšení akceschopnosti ZÚ HZS ČR pro záchranné a likvidační práce při živelních pohromách“ byla nakoupena nová technika, která byla zaevidována do majetku, a zároveň byli zaškoleni příslušníci k ovládní této nové techniky. Na rok 2013 bylo vydáno stanovení výdajů v částce 47 260 000 Kč. V prosinci 2013 proběhlo v Hlučíně slavnostní představení a posvěcení této techniky.

5.3.1 Příjmy 2013

V oblasti nedaňových příjmů byl proveden odvod do státního rozpočtu v celkové částce 488 580 Kč. Rozdíl oproti schválenému rozpočtu činil 458 580 Kč. Došlo k překročení příjmové oblasti. Jednalo se především o příjmy za ubytování a stravování cizích strávníků ve vlastním stravovacím zařízení. Z celkových příjmů bylo zapojeno formou mimorozpočtových zdrojů zpět do rozpočtu 165 718 Kč. Ostatní příjmy byly zaúčtovány ve prospěch státního rozpočtu.⁴⁸

Kapitálové příjmy ve výši 9 530 Kč tvořily příjmy za prodej pozemku. Plánované přijaté transfery z rozpočtu EU nebyly v roce 2013 naplněny. Příjem ve výši 17 055 250 Kč na projekt „Technika, technologie a prostředky ZÚ HZS ČR pro efektivní zásah“ nebyl naplněn z důvodu prodloužení schvalovací fáze projektové žádosti a v roce 2013 nebyla podána žádost o platbu. Rovněž příjem na projekt „Zvýšení akceschopnosti ZÚ HZS ČR pro záchranné a likvidační práce při živelních pohromách“ nebyl naplněn, zde byla žádost o platbu podána v červnu.

---

⁴⁷2. *Projekt: Technika, technologie a prostředky ZÚ HZS ČR pro efektivní zásah* [online]. Praha: Generální ředitelství HZS ČR [cit. 11. 01. 2017]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/2013-technika-technologie-a-prostredky-zachranneho-utvaru-hasicskeho-zachranneho-sboru-ceske-republiky-pro-efektivni-zasah.aspx>.

⁴⁸ *Roční zpráva o činnosti Záchranného útvaru HZS ČR 2013* [online]. Praha: Generální ředitelství HZS ČR [cit. 3. 10. 2017]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/rocní-zpravy-o-cinnosti-zachranneho-utvaru-hzs-cr.aspx>.

5.3.2 Výdaje 2013

Konečný rozpočet ZÚ HZS ČR v roce 2013 byl upraven na částku 218 807 785 Kč. V roce 2013 zaměstnával ZÚ HZS ČR 155 příslušníků a 43 občanských zaměstnanců. Oproti přidělenému rozpočtu byl konečný rozpočet mzdových prostředků navýšen o nároky z nespotřebovaných výdajů z roku 2012 a o prostředky na základě rozpočtového opatření z GR HZS ČR. Tyto prostředky byly použity k proplácení práce přesčas a pohotovosti příslušníkům zasahujícím při červnových povodních.⁴⁹

Nároky z minulých let byly tvořeny zejména kapitálovými výdaji a v roce 2013 byly zapojeny v celkové výši 52 604 792 Kč. Jednalo se zejména o prostředky na projekt „Zvýšení akceschopnosti ZÚ HZS ČR pro záchranné a likvidační práce při živelních pohromách.“

Celkový objem přidělených finančních prostředků na ostatní provozní výdaje činil 20 769 000 Kč, na základě rozpočtových opatření byl navýšen na celkovou částku 40 467 988 Kč. Navýšení konečného rozpočtu bylo způsobeno zvýšením výdajů v souvislosti s červnovými povodněmi, kdy morálně a technicky zastaralá technika při zásazích vykazovala vysokou míru poruchovosti. Další potřebu finančních prostředků způsobily rozšiřující se kurzy pro příslušníky PČR a HZS ČR, kdy vrostly náklady na stravování a služby spojené s ubytováním uvedených příslušníků. V oblasti energií byla oproti rozpisu rozpočtu zaznamenána výrazná úspora díky analýze spotřeby, která byla provedena v minulých letech. Došlo se k závěru, že výrazná úspora souvisí s postupným zřízením lokálních kotelen v jednotlivých budovách.⁵⁰

Závazné ukazatele rozpočtu ZÚ HZS ČR byly překročeny o mimorozpočtové zdroje v celkové výši 165 718 Kč. Jednalo se o finanční prostředky, které představovaly pojistné náhrady od pojišťoven za pojistné události. Tyto prostředky byly využity v plné výši dle § 70 odst. 3 zákona č. 218/2000 Sb., k pokrytí výdajů, které byly odsunuty díky náhradě škod.

Z kapitoly Všeobecná pokladní správa (dále jen VPS), byly účelově přiděleny finanční prostředky ve výši 948 988 Kč na pokrytí provozních výdajů při zásahové činnosti jednotek ZÚ HZS ČR při červnových povodních.

Celkové kapitálové výdaje na financování programů reprodukce majetku v roce 2013 činily 233 824 202 Kč. V rámci programu „Pořizování a obnova informační technologie HZS“ byly pořízeny vozidlové terminály, firewall, záložní zdroje UPS a kamerové systémy. Rekonstruována byla budova č. 7, kde došlo k zateplení celého objektu. V rámci automobilové techniky byl pořízen kontejnerový přívěs, užitkový automobil, přenosné

⁴⁹ *Roční zpráva o činnosti Záchranného útvaru HZS ČR 2013* [online]. Praha: Generální ředitelství HZS ČR [cit. 3. 10. 2017]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/rocní-zpavy-o-cinnosti-zachranneho-utvaru-hzs-cr.aspx>.

⁵⁰ Tamtéž.

motorové stříkačky a přívěs pro přepravu zemních strojů. V rámci projektu „Zvýšení akceschopnosti ZÚ HZS ČR pro záchranné a likvidační práce při živelních pohromách“ bylo ke konci roku 2013 celkem profinancováno 103 617 684 Kč a v rámci projektu „Technika, technologie a prostředky ZÚ HZS ČR pro efektivní zásah“ 508 Kč na vyhlášení výběrových řízení.⁵¹

Z výše uvedeného vyplývá, že ZÚ HZS ČR v roce 2013 díky projektům spolufinancovaných z EU získal značnou část finančních prostředků na pořízení nové techniky, která bude nápomocná při zásazích při živelních pohromách. Díky opravám techniky a nutnosti pořízení PHM a plynu pro zařízení simulující reálné podmínky požáru ve Zbirohu, narostl oproti původnímu rozpisu objem finančních prostředků v ostatních provozních výdajích přibližně o 40%. V oblasti energií se projeví výrazné úspory.⁵²

5.4 Hospodaření v roce 2014

Velkou změnu ve způsobu financování hasičských záchranných sborů včetně ZÚ HZS ČR přineslo schválení zákona č. 160/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a zákon č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu.

V rámci tohoto nového zákona se zřizuje fond zábrany škod. Tento fond byl zřízen s účinností od 1. 1. 2014. Provozovatelem fondu je Česká kancelář pojistitelů. Pojišťovny, které jsou oprávněny provozovat na území České republiky pojištění za škodu způsobenou provozem vozidla, odvádí 3% z přijatého pojistného do tohoto fondu. Finanční prostředky fondu jsou rozdělovány mezi hasiče, záchranáře a subjekty realizující projekty vedoucí ke zvýšení bezpečnosti na silnicích. Prostředky fondu tak lze použít pouze „*na pořízení techniky nebo věcných prostředků potřebných pro činnost integrovaného záchranného systému a ostatních složek IZS, úpravu technologií a provoz operačních a informačních středisek HZS v souvislosti s poskytováním nezbytné pomoci motoristům, realizaci projektů se zaměřením na bezpečnost silničního provozu schválených vládou a na realizaci programů prevence v oblasti škod z provozu vozidel, které navrhla Komise pro tvorbu programů prevence škod a pro rozdělování prostředků fondu.*“⁵³

Další změnou, kterou tento zákon přináší, je úhrada nákladů spojených se zásahy. Zákon přímo určuje, že hasičskému záchrannému sboru kraje, záchrannému úvaru

⁵¹ *Roční zpráva o činnosti Záchranného útvaru HZS ČR 2013* [online]. Praha: Generální ředitelství HZS ČR [cit. 3. 10. 2017]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/rocnizpravy-o-cinnosti-zachranneho-utvaru-hzs-cr.aspx>.

⁵² Tamtéž.

⁵³ *Fond zábrany škod* [online]. Česká kancelář pojistitelů, [cit. 13. 10. 2016]. Dostupné z: <http://fondzabranyskod.cz/>.

a zřizovateli jednotky sboru dobrovolných hasičů, která zasahovala na výzvu operačního a informačního střediska hasičského záchranného sboru kraje, se uhradí náklady vzniklé úmyslným jednáním osoby (s výjimkou jednání osoby nesvéprávné) a náklady vzniklé při zásahu u dopravní nehody. Náklady jsou hrazeny za každou započatou hodinu zásahu paušální částkou, která byla stanovena nařízením vlády č. 263/2013 na 5 600 Kč. Za zásahy u dopravních nehod si uplatňuje hasičský záchranný sbor náhradu nákladů přímo proti příslušné pojišťovně, která uzavřela pojistnou smlouvu na vozidlo, jehož provozem byla újma způsobena. Náhradu nákladů si může uplatnit také u České kanceláře pojistitelů a Ministerstva financí.⁵⁴

Mezi hlavní úkoly ZÚ HZS ČR v roce 2014 z hlediska hospodaření s finančními prostředky patřily především úsporná opatření vedoucí ke snížení energií. Proběhly stavební práce vedoucí k zateplení budovy č. 5 sloužící ke vzdělávání a ubytování příslušníků, včetně možnosti dálkové regulace tepla. Byl ukončen projekt spolufinancovaný EU „Zvýšení akceschopnosti ZÚ HZS ČR pro záchranné práce při živelních pohromách.“ V prosinci bylo 85% způsobilých výdajů uplatněných v žádosti o platby připsáno na příjmový účet státního rozpočtu.

5.4.1 Příjmy 2014

Na základě zákona č. 160/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla s účinností od 1. ledna 2014, ZÚ HZS ČR získal finanční prostředky od pojišťoven za zásahy při dopravních nehodách, nebo při úmyslných jednáních. Tato částka v roce 2014 činila 207 200 Kč a byla zapojena dle § 45 odst. 11 zákona č. 2018/2000 Sb. do rozpočtu ZÚ HZS ČR. Příjem za odprodej nekapitálového majetku činil 32 957 Kč, 19 000 Kč činila částka za splátku kázeňského trestu příslušníka. Za poskytnuté ubytování ve vlastních zařízeních bylo do státního rozpočtu odvedeno 113 547 Kč, ostatní nedaňové příjmy tvořily částku 40 901 Kč. Příjem za prodej hmotného investičního majetku byl v hodnotě 42 540 Kč. Investiční přijaté transfery ve výši 89 625 632,70 Kč, které byly tvořeny 85% dotací z EU na projekty „Zvýšení akceschopnosti pro záchranné a likvidační práce při živelních pohromách“ a „Technika, technologie a prostředky ZÚ HZS ČR pro efektivní zásah“ byly odvedeny do státního rozpočtu.

---

⁵⁴ Zákon č. 160/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu, § 3a.

5.4.2 Výdaje 2014

Rozpisem rozpočtu bylo záchrannému útvaru přiděleno 141 140 672 Kč. Rozpočet ZÚ HZS ČR byl upraven schválenými rozpočtovými opatřeními ze strany MV - GŘ HZS na konečnou výši 156 335 156 Kč. V roce 2014 zaměstnával ZÚ HZS ČR 43 občanských zaměstnanců a 157 příslušníků.⁵⁵

Nároky z nespotřebovaných výdajů ve výši 20 064 491 Kč byly zapojeny do rozpočtu na projekt „Technika, technologie a prostředky ZÚ HZS ČR pro efektivní zásah“, který byl v roce 2014 dokončen.

V oblasti ostatních provozních výdajů bylo ZÚ HZS ČR přiděleno 33 186 584 Kč. K 31. 12. 2014 byl rozpočet upraven na 48 816 933 Kč. Na navýšení prostředků oproti původnímu rozepsanému rozpočtu měly vliv výdaje spojené s těmito provedenými zásahy: požár muničního skladu ve Vrběticích, sesuv půdy v obcích Věstonice a Bulhary a bleskové povodně v Jihomoravském kraji. Další náklady vznikly v souvislosti s poskytnutím humanitární pomoci Srbsku, Bosně a Hercegovině a v souvislosti s kurzy ve vzdělávacích zařízeních útvaru (ubytování a stravování účastníků kurzů).⁵⁶

Závazné ukazatele výdajů byly překročeny o mimorozpočtové zdroje v celkové výši 451 080 Kč. Z toho 243 880 Kč tvořily příjmy podle § 97 zákona č.133/1995 Sb., o požární ochraně a 207 200 Kč tvořily příjmy za zásahy u dopravních nehod včetně likvidačních prací.

Z kapitoly VPS bylo přiděleno 2 300 000 Kč na likvidace následků bleskových povodní v Jihomoravském kraji, 157 000 Kč na výdaje spojené v souvislosti s likvidací následků mimořádné události – výbuchu muničního skladu ve Zlínském kraji. V oblasti mzdových a souvisejících výdajů byly pokryty mzdové prostředky v souvislosti s nařízením vlády č. 564/2003 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě.

Na kapitálové výdaje bylo ze státního rozpočtu přiděleno 5 010 000 Kč. Konečný rozpočet byl upraven na částku 31 433 526 Kč. Z tohoto objemu finančních prostředků čila částka na realizaci projektu „Technika, technologie a prostředky ZÚ HZS ČR pro efektivní zásah“ 20 064 491 Kč. V rámci tohoto projektu byla v tomto roce pořízena polní kuchyně a sací bagr. Realizovány byly tyto investiční akce: budovy a stavby ve výši 4 349 721 Kč, spojovací systémy ve výši 299 308 Kč, technické zhodnocení vozidel 5 782 844 Kč a automobilní technika ve výši 1 001 000 Kč.⁵⁷

---

⁵⁵ *Roční zpráva o činnosti Záchranného útvaru HZS ČR 2014* [online]. Praha: Generální ředitelství HZS ČR [cit. 3. 10. 2017]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/rocnizpravy-o-cinnosti-zachranneho-utvaru-hzs-cr.aspx>.

⁵⁶ Tamtéž.

⁵⁷ Tamtéž.

5.5 Hospodaření v roce 2015

V tomto kalendářním roce obdržel ZÚ HZS ČR poprvé prostředky z fondu zábrany škod. Což výrazným způsobem posílilo jeho rozpočet. Jednalo se o částku 8 900 000 Kč určenou na sadu zvedacích vaků a požární nosič kontejnerů. Mezi hlavní úkoly ZÚ HZS ČR v roce 2015 z hlediska hospodaření s finančními prostředky patřilo především vybavení nově vzniklé záchranné roty v Jihlavě, včetně vybavení nových příslušníků výstrojnými součástkami. K dalším úkolům patřilo zajištění dlouhodobého zásahu, při němž byly odstraňovány následky výbuchu muničního skladu ve Vrběticích.

5.5.1 Příjmy 2015

Příjmy dle § 97 zákona č. 133 /1985 Sb., o požární ochraně činily 543 139 Kč. Jednalo se o příjmy za zásahy při dopravních nehodách, nebo při úmyslných jednáních a za výcviky v Zařízení simulující reálné podmínky požáru. Ostatní nedaňové příjmy v částce 695 388 Kč byly tvořeny zejména úhradou škod pojišťovny a pracovníky útvaru. Částka ve výši 385 370 Kč byla přijata jako splátka dlouhodobé pohledávky za zaměstnancem. Příjem za prodej neinvestičního majetku činil 16 360 Kč a za smluvní pokutu 62 837 Kč. Dlouhodobý hmotný majetek byl odprodán za 13 000 Kč.⁵⁸

5.5.2 Výdaje 2015

Rozpis závazných limitů a ukazatelů na rok 2015 v oblasti výdajů byl proveden ve výši 150 046 200 Kč a k 31. 12. 2015 byl upraven schválenými rozpočtovými opatřeními na konečnou výši 183 083 959 Kč. Včetně mimorozpočtových prostředků a nároků činil konečný rozpočet 196 683 642 Kč. V oblasti ostatních provozních výdajů bylo v roce 2015 ZÚ HZS ČR rozpisem přiděleno 31 649 327 Kč, konečný rozpočet byl na základě rozpočtových opatření upraven na 45 862 073 Kč. Prostředky byly přiděleny na základě žádostí formou rozpočtového opatření z GRH HZS ČR. Největší navýšení se projevilo v nákupu materiálu v souvislosti s vybavením odloučeného pracoviště v Jihlavě.⁵⁹

Závazné ukazatele byly překročeny o mimorozpočtové zdroje v celkové výši o 537 539 Kč. Jedná se o finanční prostředky poskytnuté pojišťovny za zásahy a likvidační práce u dopravních nehod a o prostředky za kurzy v zařízení simulující reálné podmínky požáru.

---

⁵⁸ *Roční zpráva o činnosti Záchranného útvaru HZS ČR 2015* [online]. Praha: Generální ředitelství HZS ČR [cit. 3. 10. 2017]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/rocnizpravy-o-cinnosti-zachranneho-utvaru-hzs-cr.aspx>.

⁵⁹ Tamtéž.

Z fondu zábrany škod bylo formou mimorozpočtových zdrojů zapojeno a profinancováno 343 600 Kč. Zbylé prostředky byly navraceny zpět do rezervního fondu a byly zapojeny v následujícím roce.

Z kapitoly VPS z rezervy na mimořádné výdaje podle zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému bylo přiděleno 3 909 517 Kč na výdaje spojené v souvislosti s likvidací následků mimořádné události – výbuchu muničního skladu ve Zlínském kraji, finanční prostředky byly využity na nákup náhradních dílů pro ženíjní a automobilovou techniku a na opravy této techniky. Další finanční prostředky z VPS ZÚ HZS ČR obdržel na technické zhodnocení vozidla T-815 ve výši 3 254 900 Kč. Rozpisem rozpočtu bylo na kapitálové výdaje přiděleno 1 100 000 Kč. Konečný rozpočet byl upraven na 14 485 553 Kč. Byly realizovány tyto investiční akce: budovy a stavby ve výši 193 600 Kč, spojovací systémy 222 398 Kč, stroje stavebně ubytovací 119 989 Kč, automobilní technika ve výši 1 527 695 Kč a výpočetní technika za 412 610 Kč. Ze zůstatku 11 564 482 Kč vznikly nároky z nespotřebovaných výdajů, které byly v roce 2016 zapojeny a profinancovány.⁶⁰

5.6 Shrnutí hospodaření

Záchranný útvar prošel od roku 2011, co se týče financování zásadními změnami. Kromě prostředků, které mu byly každoročně přiděleny ze státního rozpočtu z rozpočtové kapitoly Ministerstva vnitra, hospodařil také s prostředky, které získal vlastní činností a na základě § 97 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně si je mohl zapojit do svého rozpočtu. Od roku 2011 hospodařil také s prostředky poskytnutými z EU. V rámci Integrovaného operačního programu postupně obdržel peněžní prostředky na dva významné projekty. První projekt „Zvýšení akceschopnosti ZÚ HZS ČR pro záchranné a likvidační práce při živelních pohromách“ byl realizován v letech 2011 - 2014. Byla nakoupena technika v celkové hodnotě 103 819 869 Kč. Ze strukturálních fondů EU bylo financováno 85% a ze státního rozpočtu 15% výdajů. Druhý projekt, rovněž spolufinancovaný EU „Technika, technologie a prostředky ZÚ HZS ČR pro efektivní zásah“ byl realizován v letech 2013 - 2015. V celkové částce 20 065 000 Kč bylo pořízeno 7 kusů speciální techniky a technického vybavení. Díky těmto projektům získal ZÚ HZS ČR speciální techniku, která slouží především k zefektivnění záchranných prací v místech zásahů a ke zlepšení podmínek pro zasahující hasiče. V současné době probíhá pětiletá udržovací fáze obou projektů.

Další významnou změnu ve financování krajských hasičských sborů a ZÚ HZS ČR přineslo schválení zákona č. 160/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 168/1999 Sb., o pojištění

---

⁶⁰ *Roční zpráva o činnosti Záchranného útvaru HZS ČR 2015* [online]. Praha: Generální ředitelství HZS ČR [cit. 3. 10. 2017]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/rocní-zpravy-o-cinnosti-zachranneho-utvaru-hzs-cr.aspx>.

odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu. Zákon zřizuje fond zábrany škod a rovněž určuje paušální náhradu pro hasičské záchranné sbory za provedené záchranné a likvidační práce při dopravních nehodách a náhrady za úmyslné jednání osob. Hasičské záchranné sbory mohou tyto náhrady uplatňovat přímo u pojišťoven.

Na základě těchto změn si ZÚ HZS ČR od roku 2014 začal formou mimorozpočtových zdrojů tyto prostředky zapojovat do rozpočtu. V roce 2015 získal útvar prostředky z fondu zábrany škod. Pojišťovny, které jsou oprávněny provozovat na území České republiky pojištění za škodu způsobenou provozem vozidla, odvádí 3% z přijatého pojistného do tohoto fondu. Ze zmíněného fondu ZÚ HZS ČR obdržel do roku 2016 prostředky na realizaci projektu zaměřeného na zlepšení bezpečnosti silničního provozu, na pořízení vozidla s podvalníkem, na požární nosič kontejnerů a na sadu zvedacích vaků s příslušenstvím. Projekt „Profesionalizace řidičů složek Integrovaného záchranného systému České republiky“ je zaměřen na zdokonalení příslušníků HZS ČR a PČR v bezpečném ovládní vozidel. Prostředky z fondu zábrany škod přijímá ZÚ HZS ČR do rezervního fondu (účet s předčíslem 123) dle § 48 odst. 2 písm. d) zákona o rozpočtových pravidlech.

5.7 Zhodnocení hospodaření

Mám-li zhodnotit hospodaření ZÚ HZS ČR v letech 2011 - 2015, musím uvést skutečnosti, které zásadně ovlivnily plnění příjmů a konečné výdaje. V oblasti nedaňových příjmů docházelo k postupnému výraznému navyšování. Zejména díky zavedeným změnám na základě zákona č.160/2013 Sb. U běžných výdajů oproti původnímu rozpisu postupně docházelo k navyšování čerpání v oblasti mezd, oprav a udržování. Ve mzdové oblasti byla tato skutečnost způsobena přijetím nových příslušníků k nově vzniklé rotě v Jihlavě. V oblasti oprav a udržování mělo na navýšení prostředků oproti původnímu rozpisu vliv zejména pořízení nové techniky a její nasazení při zásazích. Nutnost vybavit novou záchrannou rotu v Jihlavě stavebně ubytovacím materiálem a pořídit automobilový materiál ke správnému fungování automobilní techniky, se projevilo v navyšování čerpání prostředků v oblasti nákupu materiálu.

ZÚ HZS ČR v oblasti programového financování realizoval mnoho významných investičních akcí. Od roku 2011 byl rozpočet oproti původnímu rozpisu každoročně

navyšován. Podařilo se zateplit a zrekonstruovat budovy, vybavit záchranné roty novou technikou a informačními systémy.

Z provedené analýzy vyplývá, že rozpočet ZÚ HZS ČR je každoročně podhodnocován. Zhruba ve všech oblastech docházelo k navýšení konečného rozpočtu oproti původnímu rozpisu. HZS ČR se dlouhodobě potýkal s nedostatkem finančních prostředků na pokrytí provozních výdajů a investic. Konečný rozpočet se dařil navýšit především díky zavedení vícezdrojového financování.

V níže uvedené tabulce jsem provedla porovnání přidělených prostředků ze státního rozpočtu na ostatní provozní výdaje (R1) s upraveným rozpočtem ke konci daného roku (R2). Z tabulky je zřejmé, že každoročně byl přiděl prostředků na ostatní provozní výdaje nedostačující.

	R1 v Kč	R2 v Kč	Navýšení v Kč	Navýšení v %
2011	31 025 000	55 503 000	24 478 000	78,90
2012	29 187 000	35 692 000	6 505 000	22,29
2013	29 187 000	40 498 000	11 311 000	38,75
2014	33 187 000	48 740 000	15 553 000	46,86
2015	31 649 000	45 794 000	14 145 000	44,69

Tabulka č. 1. Vlastní zpracování. Ostatní provozní výdaje 2011 – 2015. Zdroj SAP R/3 ZÚ HZS ČR.

6 Srovnání financování ZÚ HZS ČR a HZS Moravskoslezského kraje

Financování jednotlivých složek IZS se v určitých aspektech liší. Jako příklad uvádím srovnání financování ZÚ HZS ČR a HZS Moravskoslezského kraje. Data jsou čerpána ze „Zprávy o stavu požární ochrany v kraji za rok 2015“ a z „Roční zprávy o činnosti ZÚ HZS ČR 2015.“

6.1 Představení HZS Moravskoslezského kraje

HZS Moravskoslezského kraje je organizační složkou státu a účetní jednotkou. Působí jako správní orgán na úseku požární ochrany. HZS Moravskoslezského kraje je tvořen krajským ředitelstvem a územními odbory. V čele krajského ředitelství stojí krajský ředitel, který má velitelskou pravomoc při řízení jednotek požární ochrany. Vnitřní strukturu krajského ředitelství tvoří úseky, kancelář krajského ředitele, pracoviště interního auditu a kontroly a pracoviště pro evropské fondy a zahraniční spolupráci. Územními odbory zabezpečují výkon státní správy na úseku požární ochrany, IZS a ochrany obyvatelstva. Místní působnost územního odboru je dána územím příslušného okresu, v němž má odbor sídlo. Územní odbor řídí ředitel. Každý územní odbor je tvořen stanicemi, kde jsou dislokovány jednotlivé jednotky hasičského záchranného sboru. V čele stanice stojí velitel stanice, kterému je přidělena velitelská pravomoc.

HZS Moravskoslezského kraje má tyto územní odbory: Bruntál se stanicemi v Bruntále, Krnově a Rýmařově, Frýdek – Místek se stanicemi ve Frýdku Místku, Třinci a Nošovicích, Karviná se stanicemi v Karviné, Havířově, Českém Těšíně, Orlové a Bohumíně, Nový Jičín se stanicemi v Novém Jičíně a Bílovci, Opava se stanicemi v Opavě, Vítkově a Hlučíně a územní odbor Ostrava se stanicemi v Ostravě - Zábřehu, Ostravě - Fifejdách, Ostravě - Porubě, Ostravě - Hrabůvce, ve Slezské Ostravě a v Ostravě - Přívoze. Jedná se tedy o 22 stanic spadajících do kategorie JPO I. Jednotek kategorie JPO II, kde spadají SDH s dobou výjezdu do 5 minut je v Moravskoslezském kraji 44. Hasičských záchranných sborů podniků je na území kraje 11 a jednotek sborů dobrovolných hasičů podniku 10.⁶¹

K základním úkolům HZS Moravskoslezského kraje patří hašení požárů, poskytování záchranných prací u dopravních nehod, zasahování při živelních pohromách, technické

---

⁶¹ Zpráva o stavu požární ochrany v kraji za rok 2015 [online]. Praha: Generální ředitelství HZS ČR [cit. 10. 01. 2017]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/seznam-zprav.aspx>.

zásahy, výkon státního požárního dozoru (provádění požárních kontrol, stavební prevence, zjišťování příčin požáru), preventivně výchovná činnost v oblasti požární ochrany, ochrana obyvatelstva (varování a vyrozumění před nebezpečím), havarijní a krizové plánování, civilní a nouzová připravenost a spolupráce s SDH obcí.

6.2 Financování HZS Moravskoslezského kraje

Jako organizační složka státu hospodaří HZS Moravskoslezského kraje s přidělenými prostředky ze státního rozpočtu z kapitoly Ministerstva vnitra. Je v přímé podřízenosti Generálnímu ředitelství HZS ČR. Jeho hospodaření se řídí zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech. Rozpočet smí zahrnovat jen příjmy a výdaje, které souvisí s jeho činností, kterou má stanovenou v zákoně. Prostředky ze státního rozpočtu může čerpat jen do výše závazných ukazatelů stanovených Ministerstvem vnitra. Své závazné ukazatele může překročit o příjmy dle § 97 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně. V tomto zákoně se uvádí, že jednotky požární ochrany mohou poskytovat pohotovostní a jiné služby nebo práce za úhradu vynaložených nákladů za předpokladu, že se jedná o práce a služby související se základní náplní jejich činnosti a nedojde k ohrožení jejich akceschopnosti.⁶²

Dalšími zdroji financování HZS Moravskoslezského kraje jsou mimorozpočtové zdroje, zdroje strukturálních fondů EU, zdroje z rozpočtu Moravskoslezského kraje, Statutárního města Ostravy a z rozpočtů obcí.

Fondy organizace vytváří dva. Jedná se o rezervní fond a fond kulturních a sociálních potřeb. Zdrojem rezervního fondu jsou peněžité dary a prostředky poskytnuté ze zahraničí, příjmy z prodeje majetku, které organizace nabyla darem a nově také prostředky poskytnuté z fondu zábrany škod podle zvláštního zákona. Fond kulturních a sociálních potřeb je tvořen základním přidělem z ročního objemu nákladů zúčtovaných na platy a náhrady platů a složí k uspokojování kulturních a sociálních potřeb zaměstnanců a příslušníků sboru.

6.2.1 Hospodaření HZS Moravskoslezského kraje v roce 2015

Celkový objem přidělených finančních prostředků ze státního rozpočtu za rok 2015 činil 654 127 620 Kč. Ve formě mimorozpočtových prostředků bylo do rozpočtu zapojeno 22 529 984,19 Kč (příjmy z vlastní činnosti dle § 97 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně), 70 334 095,91 Kč (finanční prostředky získané formou dotací od cizích subjektů) a 811 Kč (přijaté náhrady od pojišťoven za škodní události). Z fondu zábrany škod získal sbor 24 000 000 Kč na investiční programy.

---

⁶² Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, § 97.

Dotace a finanční prostředky od obcí, měst a krajů pro investiční a neinvestiční účely požární ochrany byly poskytnuty v celkové výši 48 96 966,10 Kč. Za tyto poskytnuté prostředky byla pořízena především nová technika pro účely požární ochrany, protichemické obleky, dále byly prostředky použity na rekonstrukci hasičských objektů a na opravu techniky.⁶³

Poskytovatel	Výše prostředků v Kč
Obec Bílov	75 000
Statutární město Frýdek – Místek	400 000
Obec Horní Suchá	50 000
Obec Kunín	100 000
Město Nový Jičín	1 514 782
Statutární město Opava	400 000
Město Orlová	200 000
Statutární město Ostrava	25 039 000
Obec Šenov u Nového Jičína	100 000
Obec Žermanice	25 000
Statutární město Havířov	400 000
Moravskoslezský kraj	16 000 000

Tabulka č. 2. Vlastní zpracování. Peněžité dary přijaté z rozpočtu obcí, měst a Moravskoslezského kraje v roce 2015.⁶⁴

Další peněžní dotace byly krajským hasičům poskytnuty právníckými osobami, které provozují činnost se zvýšeným požárním nebezpečím a nemají zřízeny vlastní jednotky hasičského sboru podniku. Povinnost zřizovat tyto jednotky jim ukládá zákon o požární ochraně a posouzení požárního nebezpečí při výkonu jejich činnosti náleží krajskému hasičskému sboru. Za právnícké osoby, které jednotky hasičského sboru nezřizují, vykonává požární dozor krajský hasičský sbor.

⁶³ Zpráva o stavu požární ochrany v kraji za rok 2015 [online]. Praha: Generální ředitelství HZS ČR [cit. 10. 01. 2017]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/seznam-zprav.aspx>.

⁶⁴ Tamtéž.

Poskytovatel	Výše prostředků v Kč
ERAZ VÍTKOVICE STEEL, a.s.	14 200 000
BONATRANS GROUP a.s.	100 000
OKD, a.s.	3 582 320

Tabulka č. 3. Vlastní zpracování. Přijaté peněžní dotace od právnických osob v roce 2015.⁶⁵

V rámci investičních programů bylo na obnovu informačních a komunikačních technologií vyčleněno 988 000 Kč. Na třinácti hasičských stanicích probíhaly rekonstrukce, zateplení a výstavba cvičišť. Celková částka na obnovu nemovitého majetku činila 23 752 789 Kč. Obnova movitého majetku, pod níž spadá nákup automobilů, přívěsů, pořízení protichemických oděvů a sestav praček a sušiček byla realizována v částce 39 571 418 Kč.

Z Centra pro regionální rozvoj ČR, Euroregionu Silesia a od Státního fondu životního prostředí ČR obdržel HZS Moravskoslezského kraje transfery ve výši 18 682 158,74 Kč. V rámci programů spolufinancovaných z rozpočtu EU (Integrovaný operační program a operační program Lidské zdroje a zaměstnanost) bylo v roce 2015 profinancováno 33 065 842,40 Kč.⁶⁶

6.3 Shrnutí srovnání financování

Prosté porovnání přidělených financí Hasičskému záchrannému sboru Moravskoslezského kraje a Záchrannému útvaru HZS ČR není zcela relevantní, a to z několika důvodů. V první řadě je třeba uvést, že oba hasičské sbory se liší jak strukturou prováděných zásahů, tak svou působností a velikostí. Dále jsou zde rozdíly způsobeny postavením HZS Moravskoslezského kraje jako správního orgánu na úseku požární ochrany. K hlavním úkolů krajských hasičů patří také požární prevence. Objem přidělených finančních prostředků HZS Moravskoslezského kraje v porovnání k prostředkům ZÚ HZS ČR je více než dvojnásobný.

Financování obou složek se zásadně neliší. Pro obě složky je zásadní příjem ze státního rozpočtu, použití mimorozpočtových zdrojů a prostředky ze strukturálních fondů EU.

⁶⁵ *Zpráva o stavu požární ochrany v kraji za rok 2015* [online]. Praha: Generální ředitelství HZS ČR [cit. 10. 01. 2017]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/seznam-zprav.aspx>.

⁶⁶ *Zpráva o stavu požární ochrany v kraji za rok 2015* [online]. Generální ředitelství HZS ČR [cit. 10. 01. 2017]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/seznam-zprav.aspx>. *Roční zpráva o činnosti Záchranného útvaru HZS ČR 2015* [online]. Praha: Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR [cit. 10. 01. 2017]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/cinnosti-zachranneho-utvaru-hzs-cr-za-kalendarni-rok-2015.aspx>.

Jedinou odlišností je financování HZS Moravskoslezského kraje z peněžních dotací územních samosprávných celků a z dotací právnických a fyzických osob.

Krajské úřady jsou povinny zabezpečit plošné pokrytí kraje jednotkami požární ochrany. Jednotkám SDH vybraných obcí hradí náklady spojené se zásahy mimo jejich územní obvod a určitým způsobem se podílí také na financování jejich akceschopnosti a na pořízení požární techniky.⁶⁷ Jednotky SDH obcí v Moravskoslezském kraji obdržely v roce 2015 finanční prostředky formou státní nebo krajské dotace v celkové výši 23 170 178 Kč.

V roce 2015 poskytl Moravskoslezský kraj na výdaje spojené s požární ochranou a provozem operačního střediska IZS tyto finanční prostředky:

Oddíl/Paragraf	Název	Výše prostředků v Kč
Požární ochrana - profesionální část	Běžné výdaje	3 280 000
	Kapitálové výdaje	343 655 000
Požární ochrana - dobrovolná část	Běžné výdaje	14 000 000
	Kapitálové výdaje	204 593 000
Operační a informační střediska IZS	Běžné výdaje	11 942 000
	Kapitálové výdaje	511 048 000
Ostatní záležitosti požární ochrany a IZS	Běžné výdaje	160 000
	Kapitálové výdaje	8 270 000

Tabulka č. 4. Vlastní zpracování. Běžné a kapitálové výdaje Moravskoslezského kraje v roce 2015.⁶⁸

Na rozdíl od HZS Moravskoslezského kraje přijímá záchranný útvar dotace od územně samosprávných celků, právnických a fyzických osob jen výjimečně. Územně samosprávné celky nemají v zákoně zakotvenou povinnost poskytovat dotace tomuto útvaru. Mezi významné dary, které ZÚ HZS ČR obdržel, patří speciální hasičský automobil Dodg, který byl poskytnut společností ČEZ Korporátní služby, s.r.o. v roce 2014 a 2 ks nákladních automobilů Tatra 6x6 sklápěč od Jihočeského kraje v roce 2016 jako poděkování za intenzivní pomoc v roce 2014 při sesuvech půdy v Dolních Věstonicích, Strachotíně a Bulharech.

Oba hasičské sbory nově přijímají finanční prostředky z fondu zábrany škod. HZS Moravskoslezského kraje obdržel z tohoto fondu v roce 2015 prostředky ve výši

⁶⁷ Zákon o požární ochraně č. 133/1985 Sb., § 27.

⁶⁸ *Závěrečný účet Moravskoslezského kraje 2015* [online]. Moravskoslezský kraj [cit. 14. 02. 2017]. Dostupné z: http://www.msk.cz/cz/verejna_sprava/zaverecny-ucet-moravskoslezskeho-kraje-za-rok-2015-72145/.

24 000 000 Kč. ZÚ HZS ČR v tomtéž roce obdržel 8 900 000 Kč. U obou organizací byly prostředky využity k nákupu speciální techniky.

Díky projektům spolufinancovaným z EU získávají oba záchranné sbory značné finanční prostředky určené zejména na pořízení investic. Z Integrovaného operačního programu spolufinancovaného z Evropského fondu regionálního rozvoje byly poskytnuty dotace HZS Moravskoslezského kraje i ZÚ HZS ČR na nákup nové techniky a technických prostředků. Prostřednictvím operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost spolufinancovaného Evropským sociálním fondem byly financovány neinvestiční projekty HZS Moravskoslezského kraje.

Úhrady nákladů spojených se zásahy u dopravních nehod včetně likvidačních prací, které jsou nově přijímány od pojišťoven, zajišťují příjem prostředků na posílení financování běžného provozu obou organizací. Rozpis rozpočtu v oblasti provozních výdajů je u obou organizací v každém roce nedostatečný. Státní rozpočet nedokáže dostatečně pokrýt tyto výdaje. Zapojené náhrady od pojišťoven do rozpočtu, tak částečně pokrývají nedostatečný příděl ze státního rozpočtu.

V následující tabulce uvádím porovnání základních příjmů obou organizací za rok 2015.

	HZS Moravskoslezského kraje Kč	ZÚ HZS ČR Kč
Platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci	421 571 340	81 876 000
Ostatní provozní výdaje	71 979 033	45 862 073
Příjmy z vlastní činnosti	22 529 984	537 539
Dotace a příspěvky od cizích subjektů	70 334 095	0
Fond zábrany škod	24 000 000	8 900 000
Investiční programy	9 460 000	2 920 560
Prostředky EU	33 065 842	10 577

Tabulka č. 5. Vlastní zpracování: Porovnání financování v roce 2015.⁶⁹

⁶⁹Zpráva o stavu požární ochrany v kraji za rok 2015 [online]. Generální ředitelství HZS ČR [cit. 10. 01. 2017]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/seznam-zprav.aspx>. Roční zprávy o činnosti Záchranného útvaru HZS ČR [online]. Praha. Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR [cit. 10. 01. 2017]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/cinnosti-zachranneho-utvaru-hzs-cr-za-kalendarni-rok-2015.aspx>.

Závěr

Cílem mé bakalářské práce bylo objasnit pozici Záchraného útvaru HZS ČR v integrovaném záchranném systému a uvést specifika jeho financování vůči jiným složkám integrovaného záchranného systému. Jako organizační složka státu je tato organizace financována převážně z prostředků státního rozpočtu. Toto financování se jeví jako nedostačující a v posledních letech se naskytují stále nové možnosti posilující rozpočet Záchraného útvaru HZS ČR. Mým cílem bylo rovněž zjistit pomocí analýzy, jak se vyvíjelo a měnilo financování útvaru v letech 2011 - 2015.

První kapitola bakalářské práce se zaměřila na integrovaný záchranný systém, seznámení se s jeho strukturou a úrovněmi řízení. Jako hlavní koordinátor záchranných prací byl ustanoven Hasičský záchranný sbor České republiky. Kapitola se dále věnuje činnosti, struktuře a právnímu vymezení tohoto sboru. Druhá kapitola představuje Záchraný útvar HZS ČR. Popisuje historii jeho vzniku, včetně zákona na jehož základě byl zřízen. Vymezuje jeho speciální pozici v integrovaném záchranném systému, která je dána jeho celorepublikovou působností. V kapitole je rovněž popsán způsob, jakým je útvar nasazován s uvedením jednotlivých druhů odřadů, jsou zde rovněž vyspecifikovány jednotlivé oblasti činnosti útvaru. Jedná se zejména o poskytování záchranných prací, likvidačních prací, humanitární pomoci a zajišťování školení pro příslušníky HZS ČR. Podrobně je rovněž popsána organizační struktura útvaru včetně pracovní náplně všech jeho tří úseků. Další kapitola vymezila základní zdroje financování jednotlivých složek integrovaného systému, které tvoří především prostředky státního rozpočtu z jednotlivých rozpočtových kapitol a prostředky z územních samosprávných celků. Financování Záchraného útvaru HZS ČR se věnuje samostatná kapitola. Nejdříve seznamuje se základními pojmy z oblasti hospodaření organizační složky státu, jakými jsou státní rozpočet a mimorozpočtové zdroje a poté se věnuje popisu hospodaření organizační složky státu. Kapitola rovněž seznamuje s jednotlivými druhy příjmů a výdajů Záchraného útvaru HZS ČR.

Pátá kapitola se věnuje analýze hospodaření se zaměřením na zásadní změny ve financování záchranného útvaru v letech 2011 - 2015. V jednotlivých letech jsou vyspecifikovány daňové a nedaňové příjmy, rozpis výdajů poskytnutých ze státního rozpočtu a v neposlední řadě také skutečnosti, které přispěly k navýšení konečného rozpočtu. Zvláštní pozornost je věnována novým možnostem financování. Jedná se především o dotace ze strukturálních fondů Evropské unie, které byly využity na nákup speciální techniky určené k provádění záchranných a likvidačních prací většího rozsahu. Změnu ve financování přineslo rovněž schválení zákona č. 160/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 168/1999 Sb., o pojištění

odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla. Záchranný útvar si na základě tohoto zákona může nárokovat náhrady za provedené zásahy a likvidační práce u dopravních nehod. Tyto finanční prostředky slouží k posílení především provozních výdajů útvaru. V rámci zákona č. 160/2013 Sb., byl zřízen fond zábrany škod, který poskytl finanční prostředky na pořízení nové techniky a projekt sloužící k posílení bezpečnosti silničního provozu. Z uvedených skutečností a provedené finanční analýzy vyplynulo, že financování útvaru jen z prostředků státního rozpočtu je nedostačující. Vícezdrojové financování je novou cestou, jak zajistit dostatek finančních prostředků pro kvalitní plnění úkolů, ke kterým byl záchranný útvar zřízen.

Navazující praktická část porovnává možné způsoby financování dvou hasičských záchranných složek - Záchranného útvaru HZS ČR a Hasičského záchranného sboru Moravskoslezského kraje. Krajský hasičský sbor má jiné poslání, než záchranný útvar, díky této skutečnosti má rovněž jinou organizační strukturu. Plní úkoly spojené s požární ochranou a poskytuje záchranné a likvidační práce především na krajské úrovni. Z této skutečnosti také vyplývá zásadní rozdíl ve financování obou záchranných složek. Záchranný útvar je financován ze státního rozpočtu, pomocí dotací z Evropské unie a rozpočet posiluje také díky mimorozpočtovým zdrojům. Financování krajského hasičského záchranného sboru je uskutečňováno stejným způsobem, ale navíc krajský sbor přijímá významné dotace od územně samosprávných celků, které mají dle zákona o požární ochraně povinnost finančně přispívat na zajištění požární ochrany na svém území. Hasičský záchranný sbor Moravskoslezského kraje rovněž přijímá od územních samosprávných celků prostředky na zajištění provozu JSDH na území kraje. Právnícké osoby, které provozují činnost se zvýšeným požárním nebezpečím a nemají zřízenou svou jednotku podnikového hasičského sboru, si požární dozor zajišťují prostřednictvím krajského hasičského sboru, za což mu poskytují finanční dotace.

Přínos mé bakalářské práce může být shledán v objasnění způsobu financování organizačních složek státu, jimiž hasičské záchranné sbory jsou a v uvedení praktických příkladů využití vícezdrojového financování.

Seznam použitých zdrojů

Knihy a monografické publikace

HALÁSEK, D., LENERT, D. *Ekonomika veřejného sektoru (vybrané kapitoly)*. Ostrava: Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava, 2008, 238 s. ISBN 978-80-248-1854-2.

HANUŠKA, Z., SKALSKÁ, K., DUBSKÝ, M. *Integrovaný záchranný systém a požární ochrana*. Modul I. Praha: MV - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2010, 99 s. ISBN: 978-80-86640-59-4.

HEJDUKOVÁ, P. *Veřejné finance - teorie a praxe*. Praha: C. H. Beck, 2015, 272 s. ISBN 978-80-7400-298-4.

PEKOVÁ, J., PILNÝ, J. a JETMAR, M. *Veřejný sektor - řízení a financování*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012, 488 s. ISBN 978-80-7357-936-4.

PEKOVÁ, J. *Veřejné finance: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011, 644 s. ISBN 978-80-7357-698-1.

SZAROWSKÁ, I. *Veřejné finance A - distanční studijní opora*. Karviná: Slezská univerzita v Opavě, Obchodně podnikatelská fakulta v Karviné, 2006, 240 s. ISBN: 80-7248-343-9.

VILÁŠEK, J., FIALA, M., VONDRÁŠEK, D. *Integrovaný záchranný systém ČR na počátku 21. století*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, 2014, 189 s. ISBN: 978-80-246-2477-8.

Legislativní dokumenty

Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně.

Zákon č. 160/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu.

Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů.

Zákon č. 219/2000 Sb. o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích.

Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů.

Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů.

Zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů.

Zákon 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě.

On line knihy, monografické dokumenty

EUROPEAN COMMISSION. *European Economy 2014* [online]. Brussels.: European Commission, 2014. ISBN 978-92-79-35352-9. [cit. 21. 10.2016]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/european_economy/2014/pdf/ee9_en.pdf.

MINISTERSTVO FINANCÍ - SEKCE VEŘEJNÉ ROZPOČTY. *Státní rozpočet 2015 v kostce*. [online]. Praha: Ministerstvo financí, 2015. ISBN 978-80-85045-75-8. [cit. 1. 10. 2016]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/o-ministerstvu/vzdelavani/rozpocet-v-kostce/statni-rozpocet-v-kostce-2015-21174>.

Webové stránky

1. *Projekt – Zvýšení akceschopnosti ZÚ HZS ČR pro záchranné a likvidační práce při živelných pohromách* [online]. Praha: Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, © 2016 [cit. 11. 01. 2017]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/1-projekt-roky-a-prehled-2013-zvyseni-akceschopnosti-zachranneho-utvaru-hzs-cr-pro-zachranne-a-likvidacni-prace-pri-zivelnych-pohromach.aspx?q=Y2hudW09MQ%3d%3d>.

2. *Projekt: Technika, technologie a prostředky ZÚ HZS ČR pro efektivní zásah* [online]. Praha: Generální ředitelství HZS ČR, © 2016 [cit. 11. 01. 2017]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/2013-technika-technologie-a-prostredky-zachranneho-utvaru-hasickeho-zachranneho-sboru-ceske-republiky-pro-efektivni-zasah.aspx>.

Dlouhé rameno jeřábu HK 240 K7 u dopravní nehody na D1 [online]. Praha: Generální ředitelství HZS ČR, © 2016 [cit. 1. 10. 2016]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/dlouhe-rameno-jerabu-hk-240-k7-u-dopravni-nehody-na-d1.aspx>.

Evropské strukturální a investiční fondy. [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, © 2012 [cit. 10. 02. 2017]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU>.

Fond zábrany škod [online]. Praha: Česká kancelář pojistitelů, © 2016 [cit. 13. 10. 2016]. Dostupné z: <http://fondzabranyskod.cz/>.

Historie Záchranného útvaru HZS ČR [online]. Praha: Generální ředitelství HZS ČR, © 2016 [cit. 20. 11. 2016]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/historie-zachranneho-utvaru-hzs-cr.aspx>.

Hlavní úkoly a zaměření ZÚ HZS ČR [online]. Praha: Generální ředitelství HZS ČR, © 2016 [cit. 4. 1. 2017]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/uvod-hlavni-ukoly-a-zamereni-zu-hzs-cr-hlavni-ukoly-a-zamereni-zachranneho-utvaru-hzs-cr.aspx>.

Organizace [online]. Praha: Generální ředitelství HZS ČR, © 2016 [cit. 13. 10. 2016]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/organizace-organizace.aspx>.

Působnost [online]. Praha: Generální ředitelství HZS ČR, © 2016 [cit. 13. 10. 2016]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/pusobnost.aspx>.

Roční zprávy o činnosti Záchranného útvaru HZS ČR [online]. Praha: Generální ředitelství HZS ČR, © 2016 [cit. 3. 10. 2016]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/rocni-zpavy-o-cinnosti-zachranneho-utvaru-hzs-cr.aspx>.

Slavnostní představení a posvěcení nové hasičské techniky ZÚ HZS ČR. [online]. Praha: Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, © 2016 [cit. 11. 01. 2017]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/1-projekt-roky-a-prehled-2013-zvyseni-akceschopnosti-zachranneho-utvaru-hzs-cr-pro-zachranne-a-likvidacni-prace-pri-zivelnych-pohromach.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>.

Technika a prostředky ZÚ HZS ČR [online]. Praha: Generální ředitelství HZS ČR, © 2016 [cit. 1. 10. 2016]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/technika-a-prostredky-zachranneho-utvaru-hzs-cr.aspx>.

Záchranné roty Záchranného útvaru HZS ČR - rok 2014 [online]. Praha: Generální ředitelství HZS ČR, © 2016 [cit. 29. 11. 2016]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/zachranne-rot-y-zachranneho-utvaru-hzs-cr.aspx>.

Závěrečný účet Moravskoslezského kraje 2015 [online]. Ostrava: Moravskoslezský kraj [cit. 14. 02. 2017]. Dostupné z: http://www.msk.cz/cz/verejna_sprava/zaverecny-ucet-moravskoslezskeho-kraje-za-rok-2015-72145/.

Zpráva o stavu požární ochrany v kraji za rok 2015 [online]. Praha: Generální ředitelství HZS ČR, © 2016 [cit. 10. 01. 2017]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/seznam-zprav.aspx>.

Ostatní dokumenty

Pokyn generálního ředitele Hasičského záchranného sboru ČR ze dne 7. 3. 2016, kterým se stanoví zásady pro vytváření jednotek HZS ČR při poskytování pomoci v rámci České republiky a při zapojení České republiky do mezinárodních záchranných operací. Sbírnka interních aktů řízení generálního ředitele HZS ČR - částka 13/2016, 16 s.

Seznam zkratek

ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
GŘ HZS ČR	Generální ředitelství hasičského záchranného sboru České republiky
HZS ČR	Hasičský záchranný sbor České republiky
IZS	Integrovaný záchranný systém
JPO	Jednotka požární ochrany
JSDH	Jednotka sboru dobrovolných hasičů
Kč	Korun českých
KIS	Komunikační informační systém
MV	Ministerstvo vnitra
OSS	Organizační složka státu
PaM	Platy a mzdy
PČR	Policie České republiky
PHM	Pohonné hmoty a maziva
SDH	Sbor dobrovolných hasičů
VPS	Všeobecná pokladní správa
ZÚ HZS ČR	Záchranný útvar Hasičského záchranného sboru České republiky

Seznam obrázků

Obrázek č. 1. Znak ZÚ HZS ČR.....	14
Obrázek č. 2. Organizační struktura ZÚ HZS ČR v roce 2016.	19
Obrázek č. 3. Činnost Záchraného útvaru v roce 2015.....	24
Obrázek č. 4. Vlastní zpracování: Členění výdajů OSS dle zákona č. 218/2000 Sb.....	34
Obrázek č. 5. Sací bagr.	65
Obrázek č. 6. Polní kuchyně.	65
Obrázek č. 7. Automobilní jeřáb HK 240 K7.	66
Obrázek č. 8. Obojživelný pásový transportér PTS – 10.....	66
Obrázek č. 9. Pásové rypadlo CAT 329 E.	67
Obrázek č. 10. Huddig 1260 C.	67
Obrázek č. 11. Automobil mostní AM-50.	68
Obrázek č. 12. Pásový nakladač CAT 973 D.	68

Seznam tabulek

Tabulka č. 1. Ostatní provozní výdaje 2011 – 2015. Zdroj SAP R/3 ZÚ HZS ČR.....	48
Tabulka č. 2. Peněžité dary přijaté z rozpočtu obcí, měst a Moravskoslezského kraje v roce 2015.	51
Tabulka č. 3. Přijaté peněžní dotace od právnických osob v roce 2015.	52
Tabulka č. 4. Běžné a kapitálové výdaje Moravskoslezského kraje v roce 2015.....	53
Tabulka č. 5. Porovnání financování v roce 2015.	54
Tabulka č. 6. Porovnání konečného a schváleného rozpočtu příjmů a výdajů v letech 2011 - 2015. .	69

Seznam příloh

Příloha č. 1. Vybraná technika ZÚ HZS ČR.....65

Příloha č. 2. Porovnání konečného a schváleného rozpočtu ZÚ HZS ČR 2011 - 2015 69

Příloha č. 1. Vybraná technika ZÚ HZS ČR

Sací bagr je určen k nasávání mokrých i suchých materiálů při provádění záchranných a likvidačních prací. Nasává kapaliny, kaly, bláto, zeminu, sypké materiály, sutinu, kamení, zdivo, beton a pevné materiály o průměru až 250 mm a váze až 30 kg.

Obrázek č. 5. Sací bagr.⁷⁰

Polní kuchyně humanitární základny umožňuje zpracování a výrobu stravy pro až 200 osob. Kuchyně je umístěna ve dvou kontejnerech, v jednom kontejneru je umístěna varna a v druhém výdejna stravy. Každý z kontejnerů je konstruován pro samostatné i společné použití.

Obrázek č. 6. Polní kuchyně.⁷¹

⁷⁰ *Technika a prostředky ZÚ HZS ČR* [online]. Praha: Generální ředitelství HZS ČR [cit. 1. 10.2016]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/ostatni-technika-a-prostredky-zu-hzs-cr-saci-bagr-nakladni-ucelovy-automobil.aspx>.

⁷¹ Tamtéž.

Automobilní jeřáb HK 240 K7 + L6 (AJ 80) je určen například k vyprošťování havarované techniky a uvolňování koryt řek. Při použití se záchranným košem je určen k záchraně osob z nepřístupných míst. Jedná se o jeřáb s celkovou hmotností 52t, kdy maximální nosnost výložníku je 80 t, při vyložení ramene 38 m je nosnost 1t.

Obrázek č. 7. Automobilní jeřáb HK 240 K7.⁷²

Obojživelný pásový transportér PTS – 10 je určený k záchranným pracím na vodní hladině i na souši. Zejména pro přepravu (evakuaci) osob, materiálu a některé techniky. Transportér je možno využít ve dne i v noci. Je velice výkonný při lámání ledu až do tloušťky 15 / 30 cm.

Obrázek č. 8. Obojživelný pásový transportér PTS – 10.⁷³

⁷² *Dlouhé rameno jeřábu HK 240 K7 u dopravní nehody na D1.* Praha: Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR [cit. 1. 10. 2016]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/dlouhe-rameno-jerabu-hk-240-k7-u-dopravni-nehody-na-d1.aspx>.

⁷³ *Technika a prostředky ZÚ HZS ČR* [online]. Praha: Generální ředitelství HZS ČR [cit. 1. 10. 2016]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/plavidla-obojzivelny-pasovy-transporter-pts-10.aspx>.

Pásové rypadlo CAT 329 E je určeno k provádění zemních a demoličních prací a drobných terénních úprav. Využívá se zejména k rozkrytí požářiště a zpřístupnění ohnisek požárů, provádění rozkrývání sutin zřícených budov, čištění koryt řek, rozrušování ledového příkrovu a nánosů ker.

Obrázek č. 9. Pásové rypadlo CAT 329 E.⁷⁴

Víceúčelový pracovní stroj HUDDIG 1260 C je předurčen k likvidačním pracím v rámci živelních pohrom a mimořádných událostí velkého rozsahu. Především k zprůjezdnění komunikací, uvolňování koryt řek a odstraňování sutin. Celý stroj je možno ovládat na dálkové ovládání s dosahem 100 metrů což má využití především k vyzvedávání nevybuchlé munice. Stroj je osazen kamerami.

Obrázek č. 10. Huddig 1260 C.⁷⁵

⁷⁴ *Technika a prostředky ZÚ HZS ČR* [online]. Praha: Generální ředitelství HZS ČR [cit. 1. 10. 2016]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/pasove-rypadlo-cat-329-e.aspx>.

⁷⁵ Tamtéž.

Automobil mostní AM-50 T 813 8x8 je určen k přemostování překážek o šířce 10 až 12,5 m - mostem o jednom poli. Hloubka přemostované překážky může být v rozmezí od 1,75 do 5,15 metrů. AM-50 je vybaven buldozerovým zařízením.

Obrázek č. 11. Automobil mostní AM-50.⁷⁶

Pásový nakladač CAT 973 D je zodolněný stroj s termokamerou, který je určen k rozkrývce požářiště a sutin v situacích, kdy hrozí exploze výbušnin či tlakových láhví. Stroj je možno dálkově ovládat na vzdálenost 200 metrů.

Obrázek č. 12. Pásový nakladač CAT 973 D.⁷⁷

⁷⁶ *Technika a prostředky ZÚ HZS ČR* [online]. Praha: Generální ředitelství HZS ČR [cit. 1. 10. 2016]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/pasovy-nakladac-cat-973d.aspx>.

⁷⁷ Tamtéž.

Příloha č. 2. Porovnání konečného a schváleného rozpočtu ZÚ HZS ČR 2011 - 2015

v tisících Kč

Sledované třídy rozpočtu	2011		2012		2013		2014		2015	
	Schválený	Konečný	Schválený	Konečný	Schválený	Konečný	Schválený	Konečný	Schválený	Konečný
Daňové příjmy	18 911	19 075	18 366	17 639	17 078	17 078	18 419	18 265	22 275	19 852
Nedaňové příjmy	30	707	30	441	30	489	30	877	56	1 787
Kapitálové příjmy	0	30	0	33	0	9	0	42	0	13
Přijaté dotace	0	0	0	20	47 260	64 290	0	89 573	0	8 900
Nákup materiálu	9 618	19 602	7 573	9 634	8 167	10 822	6 582	14 677	5 747	20 392
Energie	5 240	4 349	5 440	3 789	4 940	3 831	4 920	3 254	4 820	3 064
PHM	2 731	5 493	3 331	6 919	3 270	6 283	3 940	7 421	6 040	6 146
Nákup služeb	7 869	5 848	6 166	5 717	5 474	5 847	5 262	6 789	4 912	5 868
Opravy a udržování	3 551	18 578	4 658	8 128	5 492	10 325	8 468	9 471	6 716	9 094
Kapitálové výdaje	2 000	45 095	1 400	41 723	48 159	116 126	5 010	29 498	1 100	14 141

Tabulka č. 6. Vlastní zpracování: Porovnání konečného a schváleného rozpočtu příjmů a výdajů v letech 2011 - 2015. Zdroj: Roční zprávy o činnosti ZÚ HZS ČR 2011 - 2015.